

ALEKSANDRA CIEŚLAR
Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka Jagiellońska, Kraków, Polska
 <https://orcid.org/0000-0001-6150-4198>

DOI: 10.26106/p24h-rs30

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ W ROKU 2020. SPRAWOZDANIE

W roku 2020 struktura organizacyjna Biblioteki Jagiellońskiej uległa zmianie. Z dniem 1 października 2020 roku zostało utworzone stanowisko zastępcy dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej ds. naukowych, które objął dr hab. Remigiusz Sapa, prof. UJ. Dyrektorowi temu podlegał Oddział Zbiorów Specjalnych, wcześniej zarządzany przez dyrektora Krzysztofa Frankowicza.

Nastąpiły również zmiany personalne na niektórych stanowiskach kierowniczych:

- mgr Anna Dusza-Bielenin – z dniem 1 lipca objęła kierownictwo Sekcji Katalogowania Retrospektywnego w Oddziale Katalogowania Książek
- dr Elżbieta Knapik – z dniem 1 czerwca objęła kierownictwo Sekcji Rękopisów w Oddziale Zbiorów Specjalnych,
- mgr Izabela Korczyńska – z dniem 1 września objęła kierownictwo Oddziału Zbiorów Specjalnych (OZS),
- mgr Agata Pazdur-Bąk – z dniem 18 maja objęła kierownictwo Oddziału Katalogowania Książek (OKK),
- mgr Tomasz Zacharski – z dniem 1 października objął stanowisko kierownika Oddziału Komputeryzacji (OK).

Dotychczasowy skład Dyrekcji nie zmienił się – funkcję dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej nadal pełnił prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, jego zastępcami byli: mgr Aleksandra Cieślar (zastępca dyrektora ds. administracji), mgr Krzysztof Frankowicz (zastępca dyrektora ds. zbiorów) oraz mgr inż. Tomasz Zacharski (zastępca dyrektora ds. rozwoju).

PRACOWNICY

W roku sprawozdawczym Biblioteka zatrudniała ogółem 355 osób (stan na dzień 31 grudnia 2020 roku), w tym 228 kobiet (64%) i 127 mężczyzn (36%). W działalności

podstawowej zatrudnionych było 295 osób (w tym 243 na stanowiskach bibliotekarskich), 60 osób zaś to pracownicy administracji, obsługi technicznej oraz porządkowej. Spośród wymienionych 10 osób pracowało w niepełnym wymiarze etatu. W 2020 roku w BJ pracowało także 2 wolontariuszy (w OZS oraz w Oddziale Magazynów [OMa]).

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2020 roku*

Wyszczególnienie	Ogółem	Działalność podstawowa	Administracja, obsługa techniczna i porządkowa
Liczba pracowników	355	295	60
w tym pełnozatrudnieni	342	283	59
w tym kobiety	228	197	31
w tym kobiety pełnozatrudnione	221	191	30
Etaty przeliczeniowe ogółem	340,75	290,00	50,75

* Zmodyfikowana tabela z formularza sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, Dział 3, poz. 1).

Wśród zatrudnionych były 24 osoby ze stopniem naukowym doktora (w tym 2 z habilitacją). Kilka osób kontynuowało studia doktoranckie: mgr Ekaterina Baumann (na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego [WZiKS UJ]), mgr Krzysztof Frankowicz (na Wydziale Filozoficznym Akademii Ignatianum w Krakowie), Barbara Krawczyk (na WZiKS UJ), mgr Michał Lewicki (na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego [WH UJ]), mgr Piotr Świątczak (na WZiKS UJ), mgr Ewa Valde-Nowak (na WZiKS UJ), mgr Barbara Wywiał (Żurek; na WH UJ). Mgr Ekaterina Baumann uzyskała stopień naukowy doktora w zakresie nauk o mediach i komunikacji społecznej (dysertacja *Ocena stanu zachowania starych druków na podstawie doświadczeń Polski i Rosji: model bibliotekoznawczy*, przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Zdzisława Pietrzyka). Stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach uzyskała również mgr Barbara Krawczyk (dysertacja *Józef Muczkowski: dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, kolekcjoner, historyk*, przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Zdzisława Pietrzyka). Mgr Piotr Świątczak ukończył studia podyplomowe z zakresu bibliotekoznawstwa na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Daniel Baumann ukończył studia magisterskie na WZiKS UJ (kierunek Zarządzanie informacją). Adam Szczepaniec ukończył studia magisterskie na kierunku Historia sztuki w Instytucie Historii Sztuki na WH UJ i rozpoczął studia doktoranckie w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UJ w dyscyplinie nauki o sztuce.

Pracownicy podnosili również kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w licznych szkoleniach i prezentacjach o różnorodnej tematyce:

- pracownicy Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej (OUZiIN) uczestniczyli w licznych webinarjach, prelekcjach i warsztatach dotyczących głównie prezentacji produktów firmy EBSCO, baz danych, pracy z tekstem, pracy w systemie zdalnym,

- pracownicy Oddziału Zbiorów Cyfrowych (OZC) uczestniczyli w kursach i szkoleniach dotyczących Polskiej Bibliografii Naukowej, gromadzenia i udostępniania danych badawczych oraz zarządzania nimi, zarządzania danymi naukowymi, otwartego publikowania badań naukowych, systemu ewaluacji dorobku naukowego, tworzenia stron internetowych, zarządzania ludźmi w Lean Management,

- pracownicy Oddziału ds. Projektów brali aktywny udział w kursach prowadzonych w ramach projektu „ZintegrUJ – Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego” („Kaizen i system sugestii pracowniczych”, „Zarządzanie ludźmi w Lean Management”, „Jak zapobiegać wypaleniu zawodowemu”, „Zarządzanie zespołem rozproszonym, zdalnym, wirtualnym”), webinarium dotyczącym projektowania infografik dla instytucji kultury, kursie grafiki rastrowej, szkoleniach dotyczących kadr i płac, roli biblioteki w procesie udostępniania informacji,

- pracownicy Oddziału Organizacji (OOrg) uczestniczyli w szkoleniach dotyczących kultury w sieci, tworzenia witryn w portalu UJ, narzędzi i sposobów organizowania wydarzeń kulturalnych online,

- pracownicy wewnętrznej służby ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” uczestniczyli w licznych szkoleniach dotyczących obsługi i funkcjonalności nowego systemu bezpieczeństwa NEDAP, zainstalowanego w ramach pierwszego etapu modernizacji prowadzonej w tym zakresie, a także zarządzania bezpieczeństwem jednostek kultury w okresie pandemii,

- pracownicy wielu oddziałów korzystali ze szkoleń dotyczących narzędzi marketingowych, mediów społecznościowych w działaniach promocyjnych Biblioteki, korzystania z usługi Microsoft Teams, oraz w kursach prowadzonych w ramach projektu „ZintegrUJ – Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego”.

Ze względu na sytuację epidemiczną żaden z pracowników nie odbył krajowego stażu naukowego.

Na emeryturę odeszło 8 pracowników: Jerzy Holik (robotnik wykwalifikowany), mgr Zbigniew Kosiński (kustosz), Genowefa Przybyła (referent administracyjny), mgr Krystyna Pytel (kustosz), Lucyna Rusek (starszy magazynier biblioteczny), mgr Krystyna Sanetra (starszy kustosz dyplomowany), Maria Sułowska (starszy szatniarz) i Barbara Woch (starszy magazynier biblioteczny).

Umowę o pracę rozwiązano z 10 pracownikami: Grzegorzem Grzybem (pracownik gospodarczy), mgr. Radosławem Janasem (młodszy bibliotekarz), dr Julią Krajcarz (adiunkt), inż. Urszulą Kryus-Dudziak (referent administracyjny), dr Żanetą Kubic (kustosz dyplomowany), mgr Agnieszką Rembowską (młodszy konserwator książki), mgr Marcinem Smerdą (bibliotekarz), mgr Dianą Szymańską (młodszy bibliotekarz), mgr Agnieszką Woźniak (bibliotekarz) oraz mgr. Arturem Wójcikiem (bibliotekarz).

Zmarło 7 pracowników (w tym pięcioro emerytowanych): mgr Leokadia Stachnik (czerwiec 2020 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1966–2004 głównie w Oddziale

Opracowania Druków Zwartych (w latach 1973–1984 kierownik Sekcji Wydawnictw Zagranicznych w tym Oddziale, w latach 1984–1994 – kierownik Sekcji Wydawnictw Krajowych); Antoni Orczyk (19 czerwca 2020 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1992–2007 najpierw na stanowisku starszego strażnika, a następnie pracownika gospodarczego w Oddziale Administracji; dr Marian Zwiercan (19 czerwca 2020 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1958–2000 głównie w Oddziale Rękopisów, w latach 1972–1974 kierownik Oddziału Zbiorów Graficznych, w latach 1974–1998 zastępca dyrektora BJ ds. zbiorów specjalnych, konserwacji i spraw wydawniczych; dr Jerzy Grygiel (8 lipca 2020 roku) – zatrudniony w BJ od 2004 roku najpierw w Oddziale Dokumentów Audio-wizualnych, a następnie w Oddziale Informacji Naukowej i Katalogów oraz w Oddziale Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej; mgr Zofia Skwarnicka (18 sierpnia 2020 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1974–1981 jako kierownik Oddziału Informacji Naukowej; dr Jerzy Koziński (16 października 2020 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1951–1991 głównie w Oddziale Udostępniania Zbiorów, w latach 1956–1964 kierownik Wypożyczalni Miejscowej, w latach 1964–1977 – kierownik Sekcji Dubletów i Wydawnictw Zbędnych w Oddziale Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, w latach 1977–1979 – kierownik Oddziału Konserwacji Zbiorów, w latach 1977–1991 – kierownik Oddziału Udostępniania Zbiorów; Andrzej Cyganek (25 listopada 2020 roku) – zatrudniony w BJ od 1986 roku na stanowisku elektryka w Oddziale Administracji, a następnie w Oddziale Technicznym.

INFORMACJE OGÓLNE

Wśród priorytetowych zadań Oddziału Katalogowania Książek (OKK), kierowanego do maja przez dr Żanetę Kubic, a następnie przez mgr Agatę Pazdur-Bąk, w roku 2020 znalazło się katalogowanie książek z magazynu archiwalnego (ogółem około 40 000 sygnatur), usprawnienie współpracy z Biblioteką Narodową w zakresie ujednoczenia zasad opracowania książek we wspólnym środowisku katalogerskim, naniesienie wymaganych poprawek na rekordy opisów bibliograficznych po procesie deduplikacji (tzw. czyszczenie połączonego katalogu), przekształcenia języka haseł przedmiotowych KABA w Deskryptory Biblioteki Narodowej (DBN).

Zagrożenie epidemiczne wymusiło nową formę organizacji pracy realizowanej w trybie zdalnym. W ramach zadań wykonywanych w domu pracownicy Oddziału przekształcali słownictwo KABA w DBN (zmapowano ogółem 35 279 haseł), przeprowadzali deduplikację danych bibliograficznych w systemie Alma (poprawiono 5625 opisów) oraz meliorację deskryptorów osobowych i korporatywnych (przejrzano i poprawiono 23 302 deskryptory), kopiowali i tworzyli rekordy egzemplarzy (1253) na podstawie kart katalogowych.

W okresie sprawozdawczym do Oddziału wpłynęło z Oddziału Gromadzenia Zbiorów (OGr) 57 804 wol. książek (to jest o 10,8% mniej niż w roku poprzednim). W ramach opracowania bieżącego skatalogowano formalnie i przedmiotowo 53 619 wol. druków zwartych, to jest o 14,6% mniej niż w roku 2019. Liczba rekordów bibliogra-

ficznych wprowadzonych w okresie sprawozdawczym do katalogu komputerowego zmalała o 9,5% i wyniosła 31 972 (ze zdecydowaną przewagą rekordów kopiowanych z połączonego katalogu BN i BJ).

W zakresie opracowania retrospektywnego odnotowano około 219% wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim – łącznie w ramach retrokonwersji opracowano 42 803 wol., dla których sporządzono 28 300 rekordów bibliograficznych (wzrost o 284,8%!). Podobnie jak w roku 2019 w okresie sprawozdawczym prace retrokonwersyjne prowadzone były głównie w ramach projektu „Działalność Upowszechniająca Naukę” (DUN) w odniesieniu do egzemplarzy archiwalnych i zbiorów pochodzących z XIX wieku. Ogółem suma wszystkich rekordów bibliograficznych sporządzonych dla druków zwartych i wprowadzonych (do lipca) do Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ), a następnie (od września) do katalogu Bibliotek UJ wyniosła 60 272 (to jest o 41,2% więcej niż w roku 2019).

W wyniku prac Sekcji Katalogowania Bieżącego i Sekcji Katalogowania Retrospektywnego wprowadzono do KKZBUJ łącznie 5895 deskryptorów (czyli haseł uniwersalnych, pełniących funkcję haseł wzorcowych i przedmiotowych). Pracownicy Oddziału opracowali ponadto księgozbiór podręczny sekcji Informacji Naukowej OUZiIN oraz skatalogowali książki otrzymane przez Czytelnię Austriacką.

Do Oddziału Czasopism (OCz), kierowanego przez mgr. Adama Tomaszewicza wpłynęło 22 014 wol. czasopism i serii monograficznych (21 627 wol. otrzymanych w ramach egzemplarza obowiązkowego i 387 wol. zakupionych). Do katalogu komputerowego wprowadzono łącznie 5626 rekordów bibliograficznych, z przewagą rekordów kopiowanych. Utworzono 1713 rekordów zasobu i 3364 deskryptory BN. W ramach retrokonwersji, którą w pierwszej kolejności objęto zaległe tytuły czasopism, do KKZBUJ oraz Katalogu Bibliotek UJ wprowadzono 140 rekordów bibliograficznych i 182 rekordy zasobu. Suma wszystkich rekordów bibliograficznych sporządzonych dla wydawnictw ciągłych wyniosła 5766 (o 113,3% więcej niż w roku 2019!), zaś suma rekordów zasobu – 1895 (o 9,5% więcej niż w roku 2019). Czasopisma wpływające do Oddziału opracowywane były na bieżąco przez pracowników mających pod swoją pieczę konkretne zakresy tytułów czasopism. W początkowym okresie istnienia Oddziału opracowanie spoczywało w przeważającej mierze na doświadczonych katalogerach z byłej Sekcji Wydawnictw Ciągłych OGr.

Do zadań Oddziału Czasopism należy także przygotowywanie i przekazywanie gotowych woluminów gazet do Oddziału Magazynów. W roku 2020 Oddział Czasopism przekazał do OMa łącznie 21 627 wol. czasopism, w tym 2632 wol. gazet i 8529 tzw. jednouwoluminówek. W ramach tych ostatnich 710 wol. stanowiły wydawnictwa monograficzne.

Oddział Czasopism zajmował się ponadto czasopismami elektronicznymi wpływającymi do BJ (np. czasopisma elektroniczne typu *born digital*). Łączna liczba czasopiśmiennych dokumentów elektronicznych (obejmująca dokumenty na dyskach CD, jak i dokumenty online) otrzymanych przez Bibliotekę w 2020 roku wyniosła 2158 woluminów. Oddział Czasopism przekazał do Sekcji Dokumentów Audiowizualnych OZC

534 wol. dokumentów elektronicznych, będących dodatkami do czasopism drukowanych (dokumenty towarzyszące na CD).

Komputerowy Katalog Zbiorów Bibliotek UJ (katalogi.uj.edu.pl) obsługiwany był przez zintegrowany system zarządzania zasobami – Alma. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku baza ta rejestrowała 1 670 096 tytułów książek i czasopism w 4 156 974 egzemplarzach oraz 3 027 941 rekordów zasobu wydawnictw wielotomowych, seryjnych i czasopism Biblioteki Jagiellońskiej, a także bibliotek instytutowych UJ. Spójność danych i efektywne wyszukiwanie w katalogu BJ zapewnia kartoteka haseł wzorcowych (KHW). Zbiory opracowane komputerowo stanowiły około 46% ogólnej liczby zbiorów BJ, a 45% ogólnej liczby zbiorów UJ.

Przyrost komputerowego opracowania zbiorów w 2020 roku

	Rekordy bibliograficzne (tytuły)	Rekordy egzemplarza	Rekordy zasobu (tomy)
Rekordy wprowadzone w 2020 roku	90 519	187 865	146 086
Opracowanie dzienne*	ok. 358	ok. 743	ok. 576

* Przy uwzględnieniu 253 dni roboczych w roku sprawozdawczym.

Pracownicy Sekcji Informacji Naukowej OUZiIN, kierowanego przez mgr Aleksandrę Prokop-Kacprzak, do wszystkich katalogów kartkowych włączyli ogółem 576 kart. Kontynuowano również prace związane z aktualizowaniem Bazy Biogramów, do której wprowadzono 4460 nowych opisów, a 1768 rekordów już istniejących uzupełniono o nowe informacje. Na koniec 2020 roku stan bazy wynosił 52 864 rekordy.

W Oddziale opracowano 1702 kwerendy krajowe i 52 zagraniczne, przeprowadzono 3840 konsultacji bibliograficznych. W odpowiedzi na 2160 zapytań, które wpłynęły do Sekcji, wysłano 2975 listów. Załatwiono 279 spraw dotyczących usług reprograficznych.

W ramach usługi „Bibliotekarz dla Ciebie” pracownicy Oddziału udzielili czytelnikom 8 indywidualnych, bezpłatnych konsultacji dotyczących korzystania z katalogów tradycyjnych i elektronicznych, wyszukiwania informacji w polskich i obcych bazach danych, korzystania z zasobów online, sporządzania bibliografii oraz przeprowadzania analizy bibliometrycznej.

Podobnie jak w roku poprzednim pracownicy Sekcji współredagowali również portal Biblioteki Jagiellońskiej oraz stronę BJ na Facebooku, gdzie umieszczano między innymi posty informujące o wykładach z cyklu *Ars Quaerendi* oraz o testowanych bazach, a także promujące usługi Sekcji.

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych kierowanym przez dr. Leszka Szafrąńskiego, na bieżąco magazynowano i opracowywano wszelkiego rodzaju dokumenty elektroniczne. W 2020 roku pracownicy Oddziału utworzyli dla dokumentów elektronicznych, dźwiękowych niemuzycznych, filmów oraz dokumentów zwartych i ciągłych 1223 nowe re-

kordy bibliograficzne (w tym 422 opisy bibliograficzne dla dokumentów *born digital*), 588 rekordów zaś zostało skopiowanych. W ramach opracowania przedmiotowego i rzeczowego utworzono ponadto 185 rekordów haseł wzorcowych, do rekordów bibliograficznych dodano 8695 haseł przedmiotowych. Z powodu pandemii koronawirusa pracownicy OZC wykonywali pracę zdalną i nie katalogowali dokumentów drukowanych, które dotychczas zostały zabezpieczone w postaci mikroform.

Oddział ds. Projektów, kierowany przez mgr Małgorzatę Mrozek-Bukse, koncentrował się głównie na pełnej obsłudze administracyjnej projektów finansowanych z różnych źródeł zewnętrznych, polegającej w szczególności na udziale w zebraniach zespołów projektowych, przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych o przyznanie środków pozabudżetowych wraz z odpowiednimi załącznikami, sporządzaniu umów projektowych wraz z harmonogramami planowanych zadań i kosztorysami, przygotowywaniu dokumentów niezbędnych do rzeczowej realizacji projektów (pełnomocnictwa, protokoły uzgodnień procedur, protokoły wyboru personelu), sporządzaniu umów cywilnoprawnych dla wykonawców projektów, planowaniu wydatkowania środków na wynagrodzenia dodatkowe dla pracowników Biblioteki wykonujących zadania projektowe, planowaniu wkładu własnego, przygotowywaniu i kontroli kart czasu pracy osób realizujących projekty, koordynacji podpisywania aneksów do umów z pracownikami, obsłudze delegacji krajowych i zagranicznych odbywających się w ramach projektów, składaniu zamówień na zakupy lub przeprowadzaniu rozeznania rynku, sporządzaniu sprawozdań i raportów rocznych, bieżącej kontroli budżetu w systemie SAP w zakresie przyznanych środków finansowych oraz prowadzeniu bogatej korespondencji z instytucjami dotującymi i z administracją UJ.

Ponadto pracownicy Oddziału ds. Projektów przez cały rok aktywnie angażowali się w różnego rodzaju działania, promujące Bibliotekę Jagiellońską poprzez współpracę z Sekcją Wydarzeń Kulturalnych OOrg oraz z Działem Promocji i Informacji UJ i różnymi instytucjami zewnętrznymi. Działania promocyjne w odniesieniu do organizowanych w BJ wydarzeń, posiadanych zbiorów oraz Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej (JBC) prowadzono głównie na portalach społecznościowych, takich jak:

Blog BJ na Facebooku (<https://www.facebook.com/blogbibliotekijagiellonskiej>),

Instagram (https://www.instagram.com/jagiellonian_library/),

Twitter (https://twitter.com/Jagiellonka_UJ?lang=pl).

Liczba osób obserwujących profil BJ na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła: 533 na Blogu, 1428 na Instagramie i 368 na Twitterze.

Pracownicy Oddziału ds. Projektów odpowiadali również za prowadzenie Bloga BJ. Główne tematy na nim poruszane dotyczyły literatury, historii książki, fotografii, ciekawostek o BJ, twórczości czytelników. Artykuły oraz inne materiały pojawiające się na Blogu (kilkadziesiąt postów promujących głównie obiekty cyfrowe publikowane w JBC, ciekawe grafiki, ilustracje, fragmenty tekstów) publikowane są na Facebooku <https://www.facebook.com/blogbj/>. W 2020 roku zredagowano i opublikowano dwa artykuły: *Na zawsze żywi – klepsydry ze zbiorów BJ* autorstwa Beaty Kurek oraz *Książka „Poland the knight among nations”, jej amerykański autor i jego związki z Polakami* autorstwa Ewy Dąbrowskiej.

Do magazynu ogólnego zbiorów w Oddziale Magazynów, kierowanym przez mgr Katarzynę Furdynę, włączono 164 397 woluminów (o 48,8% mniej niż w roku 2019) – oprócz nowych wpływów liczba ta obejmuje zwroty czytelnicze, egzemplarze opracowane w ramach retrospekcji oraz zwroty depozytów. Liczba nowych druków zwartych i wydawnictw ciągłych (44 231 jedn.), które wpłynęły do magazynu archiwalnego zmalała o 6200 (to jest 12,3%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Zmalała też (o 11,7%) liczba zamówień otrzymanych przez Sekcję Egzemplarza Archiwalnego – w roku sprawozdawczym wyniosła ona 2350. Liczba zamówień czytelniczych ogółem (189 052) zmalała o 93 541 (33,1%). Zamówienia na rewersach tradycyjnych stanowiły około 2,5% (4788) wszystkich zamówień. Niestety, nadal utrzymuje się stała tendencja spadkowa w odniesieniu do liczby zamówień czytelniczych na zbiory tradycyjne.

Krytyczna sytuacja przestrzenna w magazynie archiwalnym druków zwartych wymusiła podjęcie ostatecznej próby wygospodarowania jakiegokolwiek miejsca na przyjmowanie nowych wpływów. Zdecydowano o ścieśnieniu wpływającego w największych ilościach zbiorów II formatu. Dzięki determinacji całego zespołu udało się kontynuować rozpoczęte w listopadzie 2019 roku przedsięwzięcie i w czerwcu 2020 roku zakończyć definitywnie dyslokację. Przewieziono łącznie 3234 m b. zbiorów, a wygospodarowana przestrzeń zostanie przeznaczona na nowe wpływy. Stosownie do potrzeb kontynuowano również dyslokację zbiorów w magazynach czasopism (archiwalnym i użytkowym).

Pracownicy Sekcji Opracowania Technicznego OMa nadali sygnatury 54 175 wol. druków zwartych i 28 327 wol. wydawnictw ciągłych. Liczba zmodyfikowanych i utworzonych rekordów egzemplarza zmalała o 2,9% – naniesiono łącznie 82 502 barkodów. Kontynuowano także retrospektywne opracowanie zbiorów, które nabrało bardzo dużego tempa. Ponieważ znaczną część rekordów bibliograficznych można było skopiować, więc prace przebiegały o wiele sprawniej niż w latach poprzednich – w ramach pracy bieżącej utworzono łącznie 40 586 rekordów.

W Sekcji Rękopisów OZS, kierowanego do września przez mgr. Zbigniewa Koziańskiego, a następnie przez mgr Izabelę Korczyńską, w okresie sprawozdawczym zakończono opracowanie i meliorację 8742 jedn. rękopiśmiennych. Wykonano opisy katalogowe do 7 rękopisów średniowiecznych i 243 rękopisów nowożytnych i najnowszych, uporządkowano i sporządzono opisy akcesyjne do 468 rękopisów nowożytnych i najnowszych. Zmeliorowano 1 rękopis średniowieczny oraz 23 rękopisy nowożytne i najnowsze.

Wśród opracowanych w okresie sprawozdawczym materiałów na szczególną uwagę zasługują rękopisy do części IV *Inwentarza Archiwum Domu Pawlikowskich*, archiwum Teodora Parnickiego, materiały Czesława Morawetza, materiały Józefa Buszki i spuścizna ks. Jana Pitonia. W zbiorze skatalogowanych rękopisów znalazły się ponadto 424 jedn. skanowane w projekcie „Patrimonium – zabytki piśmiennictwa” (określanego również roboczą nazwą „Patrimonium Bis”) oraz do zbiorów cyfrowych BJ.

Istotną część czasu pracy stanowiła obsługa korespondencji dotyczącej zbiorów specjalnych. Pracownicy Sekcji Rękopisów prowadzili najobszerniejszą wymianę listów

z czytelnikami (ponad 1419 pism), opracowali 78 kwerend (57 krajowych i 21 zagranicznych) oraz udzielili łącznie 816 informacji (w tym 289 bibliograficznych i 527 rzeczowych).

Obiekty rękopiśmienne BJ eksponowane były na 4 pokazach i lekcjach bibliotecznych, skierowanych do różnych środowisk, zawodów i grup społecznych – wśród ich uczestników byli studenci oraz pracownicy naukowci UJ.

W Sekcji Starych Druków OZS opracowanie zbiorów polegało przede wszystkim na katalogowaniu obiektów przeznaczonych do digitalizacji w ramach projektu „Patrimonium Bis” oraz opracowywaniu dubletów BJ i druków przejętych z bibliotek instytutowych UJ. Opracowano łącznie 324 dzieła, dla których utworzono 1323 rekordy egzemplarza (6,2% spadek w porównaniu z rokiem 2019).

Pracownicy Sekcji wykonali dla czytelników 88 kwerend (55 krajowych i 33 zagraniczne). Udzielono łącznie 212 informacji (w tym 126 bibliograficznych i 86 rzeczowych).

W roku sprawozdawczym Sekcja Starych Druków zorganizowała 6 pokazów książek dla gości indywidualnych i grup zorganizowanych z kraju i z zagranicy. Starodruki prezentowane były na wystawach odbywających się zarówno w gmachu Biblioteki, jak i poza nim (między innymi na wystawie *Dolabella. Wenecki malarz Wazów* w Zamku Królewskim w Warszawie).

W Sekcji Zbiorów Muzycznych OZS kontynuowano prace nad opisem muzykaliów w Katalogu Komputerowym Zbiorów Bibliotek UJ. Skatalogowano łącznie 3201 dzieł (147% w porównaniu z rokiem 2019) w 3235 wol., dla których utworzono 2691 rekordów bibliograficznych i 3029 rekordów egzemplarza. Wśród skatalogowanych dzieł było 2650 druków muzycznych (2684 wol.), 538 dokumentów dźwiękowych oraz 13 filmów muzycznych. Do inwentarza wpisano 2429 wol. druków muzycznych i 6 rękopisów muzycznych.

Jak co roku pracownicy Sekcji aktywnie uczestniczyli w organizacji wystawy autografów muzycznych, towarzyszącej 24. Wielkanocnemu Festiwalowi Ludwiga van Beethovena. Znaczną część czasu pochłaniała bieżąca obsługa korespondencji, przygotowywanie zamówień do Sekcji Reprografii, przeprowadzanie zleconych kwerend (opracowano 71 kwerend, w tym 44 krajowe i 27 zagranicznych). Udzielono łącznie 400 informacji, w tym 97 informacji bibliograficznych i 303 rzeczowe.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 4 pokazy druków i rękopisów muzycznych BJ.

Pracownicy Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych OZS wprowadzili do katalogu komputerowego 929 (22,7% mniej niż w roku 2019) jedn. pochodzące ze zbiorów ikonograficznych, wśród których znalazły się: 1 album, 132 ryciny, 240 rysunków, 280 fotografii oraz 276 pocztówek. Sporządzono dla nich 758 rekordów bibliograficznych. Do katalogu wprowadzono ponadto opisy 1556 jedn. zbiorów kartograficznych. Wśród skatalogowanych dzieł znalazły się 53 atlasy (w 62 wol.).

Znaczną część czasu pracy zajmowało pracownikom przygotowanie kwerend, wymagających niejednokrotnie żmudnych poszukiwań i starannej weryfikacji w literaturze

fachowej. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 65 kwerend krajowych (w tym 44 dotyczące zbiorów graficznych i 21 dotyczących zbiorów kartograficznych) oraz 15 zagranicznych (odpowiednio 11 i 4). Udzielono łącznie 369 informacji: 238 bibliograficznych (w tym 112 w odniesieniu do zbiorów graficznych i 126 w odniesieniu do zbiorów kartograficznych) oraz 131 rzeczowych (odpowiednio 114 i 117).

Pracownicy Sekcji zorganizowali 2 pokazy zbiorów własnych dla zainteresowanych czytelników, 8 obiektów eksponowano na wystawach odbywających się poza BJ: między innymi na wystawach: *Krakowskie drogi żelazne* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa, *Leonardiana w kolekcjach polskich* w Pałacu Króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie, *Cud światła. Średniowieczne witraże* i *Geniusz baroku. Szymon Czechowicz (1689–1775)* w Muzeum Narodowym w Krakowie oraz *Dolabella. Wenecki malarz Wazów* w Zamku Królewskim w Warszawie.

W Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego (SWRiDŹS) OZS skatalogowano 1205 jedn. wydawnictw rzadkich, dla których sporządzono 181 tradycyjnych kart katalogowych oraz 24 958 jedn. dokumentów życia społecznego. Ogółem utworzono 1432 rekordy egzemplarza, 1195 rekordów bibliograficznych i 933 deskryptory.

Pracownicy Sekcji opracowali 48 kwerend krajowych i udzielili łącznie 132 informacji (w tym 68 bibliograficznych i 64 rzeczowe).

Obiekty ze zbiorów SWRiDŹS eksponowane były na 2 pokazach na miejscu, jedną jedn. eksponowano na wystawie odbywającej się poza BJ: *Krakowskie drogi żelazne* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.

W Sekcji Konserwacji Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów (OZZ), kierowanego przez dr. Arkadiusza Knapika, w okresie sprawozdawczym prowadzono głównie prace konserwatorskie przy zbiorach specjalnych związane z realizacją projektu „Patrimonium Bis” oraz udzielano konsultacji i wsparcia dla Sekcji Opraw, również uczestniczącej w projekcie.

W pracowni Sekcji całkowitej bądź częściowej konserwacji poddano 562 dzieła (łącznie 33 895 kart), w tym: 166 rękopisów, 318 wol. starych druków, 40 pozycji inwentarzowych ze zbiorów graficznych i kartograficznych, 3 muzykalia, 28 obiektów z SWRiDŹS OZS oraz 1 obiekt spoza BJ. Sporządzono 88 kompletów dokumentacji opisowej i fotograficznej konserwowanych dzieł. W Systemie Obsługi Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej (SOJBC) umieszczono 1015 opisów stanu zachowania obiektów. Wykonano ponadto konserwację opraw 321 obiektów (w tym 30 rękopisów, 286 starych druków, 2 obiektów ze zbiorów graficznych i kartograficznych i 3 muzykaliów). Wykonano też oprawy ochronne na zbiory specjalne w postaci 6 teczek, 214 koszulek ochronnych na grafiki, rękopisy, stare druki i druki rzadkie oraz 61 podkładów kartonowych i 32 passe-partout, przeznaczonych do ochrony zbiorów zarówno podczas ich stałego przechowywania, jak i do celów wystawienniczych.

Pracownicy Sekcji Reprograficznej OZZ wykonali łącznie 527 219 skanów z oryginałów (w tym 503 979 w ramach realizacji projektu „Patrimonium Bis” do zbiorów cyfrowych BJ i na potrzeby bieżącej działalności Biblioteki oraz 23 240 zamówionych

przez czytelników). Skany zostały zapisane na 90 dyskach DVD. W porównaniu z rokiem 2019 w okresie sprawozdawczym odnotowano spadek wydajności skanowania. Spadek ten był wynikiem zwiększonej absencji pracowników Sekcji w okresie epidemicznym, a także zmniejszenia się liczby pracowników zatrudnionych do realizacji projektu „Patrimonium Bis”, mniejszą ilością materiałów przewidzianych do skanowania w danym okresie oraz kilkoma drobnymi awariami sprzętu skanującego.

W Sekcji wykonano ponadto 9971 kserokopii zrobionych z oryginałów (w tym dla czytelników: 854 sztuki w formacie A4, do celów służbowych: 8498 sztuk w formacie A4 i 619 sztuk w formacie A3) oraz 367 zdjęć cyfrowych do celów służbowych. Sporządzono wydruki z 1839 plików cyfrowych (w tym 1821 sztuk w formacie A4 i 15 sztuk w formacie A3 do celów służbowych BJ oraz 3 sztuki w formacie A4 dla czytelników).

Skopiowano 15 płyt DVD. W całym roku kalendarzowym Sekcja wykonywała skany i zdjęcia cyfrowe na potrzeby wystaw organizowanych w BJ oraz zabezpieczała tak zwaną oprawę fotograficzną wszelkich imprez odbywających się w Bibliotece.

W introligatorni Sekcji Opraw OZZ oprawiono 1415 druków zwartych, 2704 wol. czasopism, 300 gazet, 461 broszur i 86 ksiąg administracyjnych, wykonano 4074 oprawy prowizoryczne dla 155 druków zwartych, 3719 wol. czasopism i 200 wol. gazet, naprawiono 1668 wol. druków zwartych, 50 wol. czasopism i 30 wol. gazet, wykonano 433 wol. druków zwartych, 435 wol. czasopism i 33 wol. gazet, wykonano 3781 pudeł ochronnych (499 zbiorczych i 3282 jednostkowe) oraz 3588 teczek, kopert i koszulek ochronnych (głównie na zbiory specjalne).

Klinika Papieru kontynuowała proces masowej konserwacji zbiorów w instalacji Bookkeeper III. Odkwaszaniu poddano 1392 wol. zbiorów archiwalnych i bibliotecznych o łącznej wadze około 1307 kg. Wszystkie odkwaszone obiekty stanowiły materiały zleciodawców instytucjonalnych lub prywatnych, w tym: Muzeum Śląskiego w Katowicach, Muzeum Historii Kielc, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, Archiwum Nauki PAN i PAU oraz Archiwum Państwowego w Rzeszowie. Za realizację usługi odkwaszania obiektów pochodzących z wyżej wymienionych instytucji Biblioteka Jagiellońska otrzymała 130 945,31 zł. Drastyczny (83%) spadek sumarycznej rocznej wydajności instalacji (liczonej na podstawie masy odkwaszonych obiektów) w porównaniu z rokiem 2019 spowodowany był głównie awarią cyrkulatorów chłodniczych w instalacji masowego odkwaszania. Innym czynnikiem, który wpłynął na tak znaczne obniżenie wydajności Kliniki Papieru była sytuacja epidemiczna w kraju – wiele wprowadzonych ograniczeń skutkowało znacznym wydłużeniem procesu serwisowego cyrkulatorów. W związku z zaistniałą sytuacją pracownicy Kliniki Papieru zostali skierowani do realizacji innych zadań (między innymi drobnych prac introligatorskich w Sekcji Konserwacji).

Przed przystąpieniem do procesu odkwaszania wykonywano często dezynfekcję powierzonych zbiorów w komorze fumigacyjnej, za którą to usługę uzyskano ponad 38 700 zł.

Oddział Komputeryzacji, kierowany przez wicedyrektora mgr. inż. Tomasza Zacharskiego, podobnie jak w latach poprzednich prowadził bieżące prace związane

z utrzymaniem infrastruktury IT w budynku BJ oraz z obsługą, konserwacją, instalacją i utrzymaniem stacji roboczych w Bibliotece. W skład wewnętrznej sieci komputerowej wchodziło 8 serwerów (na których zainstalowane były systemy do obsługi KKZBUJ, JBC, SOJBC, Windows Serwer, monitoringu infrastruktury sieciowej i Repozytorium UJ) oraz 404 komputery typu PC. Ponadto pracownicy Oddziału udzielali bieżącej pomocy pracownikom i czytelnikom BJ w zakresie użytkowania sprzętu elektronicznego. Do obowiązków Oddziału Komputeryzacji w roku sprawozdawczym należało również administrowanie urządzeniem firewall Palo Alto, urządzeniami sieciowymi w 20 szafach teleinformatycznych, 17 zasilaczami UPS, 2 macierzami dyskowymi, 2 bibliotekami taśmowymi i 6 serwerami plików NAS, a także serwerami i bazami JBC. W ramach tych zadań wykonywano backupy i monitorowano pracę systemu i stanu urządzeń infrastruktury JBC. Administrowano także stworzonymi w Oddziale bazami danych wykorzystywanymi przez OGr oraz systemem do obsługi Katalogu Podstawowego.

W ramach prac związanych z katalogowaniem zbiorów kontynuowano prace porządkowe związane z migracją danych oraz z korektami i modyfikacjami konfiguracji systemu Alma, wynikające zarówno ze zgłaszanych na bieżąco potrzeb, jak i z podejmowanych w Uniwersytecie Jagiellońskim decyzji dotyczących zmian w organizacji pracy i strukturze bibliotek wydziałowych i instytutowych. Ponadto prowadzono prace związane z modyfikacjami wyszukiwarki Primo, przygotowaniem narzędzi do tworzenia raportów dla potrzeb statystycznych i sprawozdawczości bieżącej oraz przygotowaniem do uruchomienia kolejnych funkcjonalności w systemie.

W listopadzie 2020 roku wdrożono nowe oprogramowanie HAN (Hidden Automatic Navigator) do kontroli dostępu do elektronicznych źródeł danych spoza sieci uczelianej. W ramach współpracy z Działem Infrastruktury Sieciowej UJ (DIS UJ) oprogramowanie to zainstalowano na serwerze udostępnianym i administrowanym przez pracowników DIS UJ.

W ramach realizacji projektu „Patrimonium Bis” realizowano prace związane z zarządzaniem SOJBC oraz archiwizacją wytworzonych skanów na taśmach magnetycznych LTO-7.

Obsługiwano ponadto stronę BJ w portalu UJ (w polskiej i angielskiej wersji językowej) – na bieżąco aktualizowano umieszczane na niej wiadomości i komunikaty, przygotowywano i publikowano pliki graficzne poszczególnych gałęzi struktury strony BJ. We wrześniu 2020 roku przeprowadzono migrację strony BJ do nowej wersji Portalu UJ.

W trakcie roku sprawozdawczego pracownicy Oddziału Komputeryzacji przeprowadzili liczne szkolenia dla osób katalogujących w sieci UJ z zakresu wykorzystania deskryptorów BN oraz obsługi systemu Alma. Ze względu na konieczność zachowania reżimu sanitarno-epidemiologicznego szkolenia prowadzone były w większości w trybie zdalnym, z wykorzystaniem narzędzi do komunikacji internetowej, między innymi aplikacji MS Teams.

ZBIORY

W 2020 roku w rejestrze przybytków Biblioteki Jagiellońskiej odnotowano wpływ 109 515 wol. i jedn. dokumentów samoistnych (o 34 980 mniej niż w roku 2019), w tym 61 614 wol. druków zwartych i ciągłych (spadek o 31,8%) i 47 901 jedn. zbiorów specjalnych (spadek o 11,6% w porównaniu z rokiem poprzednim), przy czym 85,3% liczby jedn. zbiorów specjalnych to dokumenty życia społecznego. W rejestrze ubytków odnotowano 255 wol. druków zwartych i ciągłych o łącznej wartości 7933,80 zł.

Ogółem w okresie sprawozdawczym na zakup literatury naukowej i baz danych wydano 2 116 733,12 zł, zł (w tym z budżetu BJ 168 493,12 zł). Do inwentarza Biblioteki wpłynęło 133 708 wol. i jedn. (5,4% spadek w porównaniu z rokiem 2019) o łącznej wartości 4 888 871,65 zł. W zależności od źródła pozyskania wpływ ten przedstawia się następująco: z egzemplarza obowiązkowego – 82 361 wol. i jedn. o wartości 3 693 736,00 zł; z kupna (budżet BJ oraz środki UJ) – 1138 wol. i jedn. o wartości 222 570,58 zł; z darów – 6078 wol. i jedn. o wartości 604 493,55 zł; z wymiany – 2067 wol. i jedn. o wartości 130 554,57 zł; ze starego zasobu – 1070 wol. i jedn. o wartości 195 429,95 zł, z księgozbioru zabezpieczonego – 55 wol. o wartości 42 200,00 zł. Dokumenty życia społecznego (w ilości 40 939 jedn.) jako druki ulotne nie są wyceniane. Dodatkowo w 2020 roku zeskanowano i opublikowano w JBC 79 232 pozycje o łącznej pojemności 72 418 GB, których wartość oszacowano na 10 862 700,00 zł (przy założeniu, że wartość wytworzenia, opracowania i opublikowania 1 GB wynosi 150,00 zł).

Sekcja Egzemplarza Obowiązkowego OGr, kierowanego przez mgr Ewę Dąbrowską, odnotowała wpływ 53 396 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych oraz 45 526 jedn. zbiorów specjalnych. W porównaniu z rokiem 2019 rok sprawozdawczy charakteryzował się spadkiem wpływu zarówno w odniesieniu do druków zwartych i wydawnictw ciągłych, jak i wpływu zbiorów specjalnych. Szczególnie mało publikacji wpływało w okresie pierwszego ogólnokrajowego lockdownu (marzec–maj), później wpływy nie odbiegały znacząco od normy.

Pracownicy Sekcji wzorem lat ubiegłych z niezwykłą sumiennością egzekwowali przysyłanie obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych przez wydawców. Akcja sprawdzania i urgowania „Przewodnika Bibliograficznego” („Urzędowego Wykazu Druków”) podczas świadczenia pracy w trybie zdalnym dała wyniki w postaci dwukrotnie większej w porównaniu z rokiem poprzednim liczby wysłanych urgensów i otrzymanych w wyniku tego książek. W odpowiedzi na 10 546 wysłanych urgensów Biblioteka otrzymała 4106 wol. druków zwartych.

Ze środków przyznanych na działalność statutową wydano 1 948 240,00 zł na zakup czasopism i baz danych online dla BJ i UJ (to jest o 450 589,00 zł więcej w porównaniu z rokiem 2019). Pracownicy naukowci i studenci UJ (w tym Collegium Medicum) mieli dostęp do 93 baz danych, 68 789 tytułów czasopism oraz 229 034 książek elektronicznych.

W 2020 roku Biblioteka Jagiellońska prenumerowała 61 tytułów czasopism zagranicznych, zaś w ramach przetargu na prenumeratę krajową 42 tytuły. Dostawę

czasopism zagranicznych dla Biblioteki kontynuowała firma ABE-IPS, która wygrała przetarg na lata 2020–2022. Biblioteka Jagiellońska zamówiła u niej 151 tytułów. Z kolei przetarg na dostawę czasopism polskich na rok 2020, podobnie jak w roku 2019, wygrała firma Garmond Press sp. z o.o., która jako jedyna złożyła ofertę przetargową. Wytyczne niezbędne do przygotowania przetargu opracowano na podstawie danych zebranych z 52 jednostek UJ. Na sporządzonej liście przetargowej znalazły się 454 tytuły w 767 egzemplarzach. Firma „Garmond” podjęła się dostarczania 338 tytułów, pozostałe 116 tytułów poszczególne jednostki Uczelni muszą zamawiać we własnym zakresie, bezpośrednio u wydawców.

Ogółem w 2020 roku Biblioteka Jagiellońska gromadziła 10 109 bieżących tytułów czasopism drukowanych, w tym 9442 polskie i 667 zagranicznych.

Oddział Gromadzenia Zbiorów za pośrednictwem Sekcji Pozyskiwania Zbiorów zakupił w roku sprawozdawczym 825 wol. druków zwartych i ciągłych (spadek o około 17,3% w porównaniu z rokiem poprzedzającym) oraz 778 jedn. zbiorów specjalnych (spadek w stosunku do roku 2019 o około 25%). Kupowane były przede wszystkim książki polskie, wydawnictwa zagraniczne stanowiły około 20% całości zakupów (głównie polonika oraz nieliczne pozycje naukowe).

Cennym źródłem pozyskiwania zbiorów była również wymiana, którą w okresie sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska prowadziła ze 175 kontrahentami zagranicznymi oraz 33 partnerami krajowymi. Dla celów wymiany i reprezentacji zakupiono 1125 wol. za sumę 40 501,75 zł. Do partnerów krajowych i zagranicznych wysłano ogółem 2688 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych, z których część zakupiono w roku 2019, a część to dublety BJ i publikacje otrzymane z Działu Promocji UJ. Od swoich partnerów BJ otrzymała z kolei 1913 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych (prawie w całości zagranicznych), wycenionych szacunkowo na kwotę 115 926,00 zł. Analiza poniesionych kosztów wymiany pokazuje, że podobnie jak w latach ubiegłych, bilans wymiany wypadł korzystnie, to znaczy wartość otrzymanych wydawnictw przewyższyła kwotę wydatków poniesionych na zakup o ponad 75 400 zł. Zbiory Biblioteki Jagiellońskiej wzbogaciły się o wiele cennych pozycji otrzymanych między innymi z Biblioteki Narodowej Republiki Czeskiej w Pradze (60 książek i 7 czasopism o łącznej wartości 3990,00 zł), z Herder-Institut w Marburgu (54 książki i 4 wydawnictwa ciągłe o łącznej wartości 2883,00 zł), z Biblioteki Narodowej Słowacji w Martinie (39 książek i 37 czasopism o łącznej wartości 3522,00 zł), z Biblioteki Uniwersytetu w Dijon (31 książek o łącznej wartości 2037,00 zł), z Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu (30 książek o wartości 1311,00 zł), z Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk (29 książek i 30 czasopism o łącznej wartości 2508,00 zł), z Niemieckiej Biblioteki Narodowej w Lipsku (24 książki o łącznej wartości 5354,00 zł), z Biblioteki Uniwersytetu w Stanford (17 książek i 3 czasopisma o łącznej wartości 5050,00 zł), z Biblioteki Narodowej w Paryżu (15 książek i 7 czasopism o łącznej wartości 7345,00 zł), z Biblioteki Indiana University w Bloomington (14 książek o łącznej wartości 2193,00 zł), z Biblioteki Akademii Rumuńskiej w Bukareszcie (89 czasopism o łącznej wartości 2419,00 zł).

Na czas pandemii wysyłkę swoich wydawnictw całkowicie wstrzymała Biblioteka Kongresu w Waszyngtonie, w której zamówiono 371 wol. publikacji amerykańskich,

brytyjskich i niemieckich, przysługujących Bibliotece Jagiellońskiej z tytułu udziału w programie Duplicate Materials Exchange Program. Pomimo problemów na dobrym poziomie udało się utrzymać współpracę z innymi partnerami zagranicznymi, wśród których znalazły się biblioteki Austrii, Białorusi, Czech, Francji, Hiszpanii, Litwy, Niemiec, Rosji, Rumuni, Słowacji, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Ukrainy, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch. Dobrze układała się również współpraca z partnerami krajowymi: Biblioteką Raczyńskich w Poznaniu, Biblioteką Uniwersytetu w Olsztynie, Biblioteką PAN w Kórniku, Biblioteką Zamku Królewskiego na Wawelu i Biblioteką PAN w Krakowie.

Jak co roku przyjmowaliśmy również dary z kraju i z zagranicy. W okresie sprawozdawczym do zbiorów włączono 5867 wol. druków zwartych i czasopism oraz 1584 jedn. zbiorów specjalnych. Wśród podarowanych obiektów znalazło się wiele ciekawych i cennych pozycji (w tym 5240 wol. druków zwartych, 627 wol. wydawnictw ciągłych, 41 rękopisów, 15 starodruków, 141 jedn. zbiorów muzycznych, 105 jedn. zbiorów graficznych, 39 jedn. zbiorów kartograficznych oraz 1233 druki ulotne i dokumenty życia społecznego), otrzymanych zarówno od instytucji, jak i od osób prywatnych. Spośród darów włączonych do zasobów BJ w 2020 roku na uwagę zasługują: księgozbiór Teodora Parnickiego (2072 książki), księgozbiór Marii Fieldorf i Leszka Zachuty (576 książek, 25 wol. czasopism i materiały archiwalne), spuścizna prof. Mieczysława Markowskiego (201 książek i 28 wol. czasopism), dar dr. Williama Kelly'ego z Edynburga (82 książki i 13 starych druków), kolejna część spuścizny Puśłowskich (51 książek, 2 czasopisma, 3 jedn. zbiorów muzycznych), spuścizna Włodzimierza Hodysa (45 książek i 3 jedn. zbiorów graficznych). Do zbiorów BJ przyjęto ponadto 694 wol. książek, 261 wol. czasopism i 90 jedn. dokumentów życia społecznego (dokumentujących głównie życie polonii amerykańskiej), pochodzących z daru Szymona Deptuły. Kilka tysięcy woluminów stanowiących druki zbędne lub dublety (w przeważającej części książki amerykańskie wydane po 1949 roku) przekazano czytelnikom. W grudniu przewieziono do Biblioteki dwa duże dary: czasopisma z Wydziałowej Biblioteki Prawniczej oraz księgozbiór profesora Franciszka Ziejki, które będą włączane do zbiorów w roku 2021.

Księgozbiór dubletów w Sekcji Pozyskiwania Zbiorów powiększył się o 5011 wol. i jedn. książek i czasopism, przy czym 2717 wol. przekazano innym bibliotekom i instytucjom opiekuńczym i edukacyjnym, natomiast 8228 wol. i numerów zniszczonych lub niepotrzebnych książek i czasopism przekazano na makulaturę. Ostatecznie zatem (po uwzględnieniu wpływów) z zasobu tego ubyło 1466 wol. zbiorów.

Zbiory Sekcji Rękopisów OZS powiększyły się łącznie o 468 pozycji. Do Księgi przybytków zostało wpisanych 439 jedn. pochodzących z darów, 15 jedn. ze starego zasobu BJ i 14 jedn. z kupna. Do ciekawszych nabytków należą: spuścizna slawisty i językoznawcy prof. Jacka Balucha (dokumenty osobiste, korespondencja oraz materiały dotyczące jego twórczości), spuścizna prof. Wiktora Weintrauba (dokumenty osobiste, korespondencja oraz materiały dotyczące jego działalności), spuścizna dziennikarza, poety i bibliofila, współpracującego z „Gazetą Krakowską” i „Dziennikiem Polskim” Tadeusza Bednarskiego, spuścizna prof. Akademii Muzycznej w Krakowie i UJ, redaktora

naczelnego i dyrektora Polskiego Wydawnictwa Muzycznego, Mieczysława Tomaszewskiego, materiały filolog i językoznawcy Teresy Stanek, córki pułkownika Jana Stanka, jednego z czołowych organizatorów i dowódców powstań śląskich (głównie materiały dotyczące jej działalności w Towarzystwie Ochrony Zachodnich Kresów Polskich), spuścizna byłego rektora UJ prof. Franciszka Ziejki (materiały dotyczące jego działalności naukowej, materiały warsztatowe, dokumentacja związana z jego działalnością w Społecznym Komitecie Odnowy Zabytków Krakowa, w Kapitulie Panteonu Narodowego w Krakowie i Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich). Wśród cennych rękopisów zakupionych znalazły się: fragment korespondencji krakowskiej aktorki, malarki i pisarki Anny Lutosławskiej-Jaworskiej listy porucznika Zbigniewa Jaworskiego z Oflagu Woldenberg, chamał tatarski z XVIII wieku (rodzaj modlitewnika), wojskowa poczta polowa z lat 1914–1918.

Łączna wartość obiektów wpisanych w 2020 roku do inwentarza rękopisów BJ wyniosła 64 030,00 zł.

Sekcja Starych Druków OZS otrzymała z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 24 dzieła w 15 wol., z czego 9 obiektów (10 wol.) zostało zakupionych, pozostałe 15 dzieł (5 wol.) zostało Bibliotece подарowanych. Do ksiąg inwentarzowych wpisano 297 dzieł w 359 wol. – wśród nich przeważały dzieła pozyskane ze starego zasobu BJ. Wśród wpisanych do inwentarza obiektów znalazło się 78 poloników pochodzących głównie z XVIII w. oraz 219 druków obcych. Wśród najcenniejszych starych druków, które wpłynęły do zbiorów BJ, znalazły się: *Biblia sacra Veteris et Novi Testamenti secundum editionem Vulgatam*, t. 1–2 (Bazylea 1590–1591), klocek zawierający 11 rzadkich bądź bardzo rzadkich druków z początku XVII w., *Litterae Illvstriss. Principis, Lvdovici Borbonii, Principis Condaei, &c. Ad Carolu[m] IX Galliae regem*, Ludwika Burbona-Condé (brak miejsca wydania 1568), *Commentaria In Vtilissimum C. Tit. De Navtico Foeno*re Johanna Borholta, (Helmstadt 1596), *Tractatus sacerdotalis* Mikołaja z Błonia (Lyon 1561), *Memoriae rerum gestarum* Andreasa Baianusa (brak sygn. miejsca i czasu wydania) oraz *Curiosites de Paris* Georga-Louisa Le Rouge (Paryż 1771). Łączna wartość obiektów wpisanych w 2020 roku do inwentarza starych druków BJ wyniosła 252 000,00 zł.

Do Sekcji Zbiorów Muzycznych OZS wpłynęło 1895 jedn. muzykaliów (wśród nich 1358 druków (nut), 517 jedn. muzycznych dokumentów dźwiękowych: płyty analogowe, taśmy i dyski cyfrowe) oraz 20 dokumentów życia społecznego (afisze). W ramach egzemplarza obowiązkowego do Sekcji trafiły 972 jedn. (z czego 445 jedn. to druki, 509 jedn. to dokumenty dźwiękowe a 18 jedn. to afisze muzyczne). W darze otrzymaliśmy 102 druki (nuty), 4 dokumenty dźwiękowe i 2 afisze. W ramach wymiany otrzymaliśmy 8 druków muzycznych i 4 dokumenty dźwiękowe. Pokazną część nabytków Sekcji (803 druki muzyczne) stanowiły materiały pochodzące ze starego zasobu BJ. Do najciekawszych druków muzycznych, które wzbogaciły zasoby Sekcji Zbiorów Muzycznych, zaliczyć należy *Trio na fortepian, skrzypce i wiolonczelę. [Partytura i glosy]* Emanuela Kani, kolekcjonerski boks 4-płytowy zawierający komplet nigdy niepublikowanych utworów księcia Kazimierza Lubomirskiego, wydanie faksymilowe partytury *Klaviertrio B-dur Opus 97: „Erzherzog”* – Trio Ludwika van Beethovena, *Adieux*

à la Patrie. Polonaise pour le Piano Stanisława Moniuszki, *Klavierwerke I. Gesamtausgabe Serie B: Werke für kleine und Solistische Besetzung* Karola Szymanowskiego, *Streichquartett* Wolfganga Amadeusza Mozarta, *Liber primus missarum* Teodora Riccio i *Król Łokietek, czyli Wiśliczanki* Józefa Elsnera.

Wśród pozyskanych przez Bibliotekę zbiorów znalazły się także dokumenty audiowizualne: płyta winylowa Jazz Band Młynarski Masecki *Ent*, płyta winylowa *Płyta z zadrą w sercu* Varius Manx & Kasia Stankiewicz, 2 płyty CD *Chamber music* Józefa Elsnera, płyta analogowa z polską muzyką filmową *Filmowa Polska* (tematy przewodnie z kultowych filmów i seriali telewizyjnych, jak np. *Noce i Dnie*, *Kariera Nikodema Dyzmy*, *Dom*, *Janosik*), płyta analogowa *Filmowa miłość. Muzyka z filmów o miłości* (tematy z filmów *The Bodyguard*, *Titanic*, *Śniadanie u Tiffany'ego*, *Emmanuelle*, *Ostatnie tango w Paryżu* itp.), pakiet 5 płyt CD *Audite et Admiramini. Muzyka baroku małopolskich rezydencji dworskich i biskupich*, płyta CD *Piano transcriptions* Siergieja Rachmaninowa, książka i płyta CD *Halka* Stanisława Moniuszki.

Sekcja Zbiorów Graficznych i Kartograficznych wzbogaciła się o 561 wol. i jedn., z czego 181 jedn. stanowiły materiały ikonograficzne, a 380 to dzieła kartograficzne (w 643 wol./arkuszach). Jak co roku największym źródłem pozyskania materiałów kartograficznych był egzemplarz obowiązkowy, w ramach którego otrzymaliśmy 49 atlasów (w 57 wol.) i 266 map (312 arkuszy). W formie darów przekazano Bibliotece 5 map, 35 map zaś zakupiono. Wśród nabytków kartograficznych na szczególną uwagę zasługują подарowane przez Akademię Górniczo-Hutniczą *Atlas osuwisk miasta Krakowa* i *Atlas zasobów energii geotermalnej na Niżu Polskim*, kolejne tomy (t. 7 i 13) map wraz z opisami *Galicja na Józefińskiej mapie topograficznej* (4 jedn. w 12 wol.), zespół map administracyjnych Polski z lat 1960–1966 *Mapy powiatów Polski* (34 jedn. w 224 wol.).

Z kolei zbiory ikonograficzne powiększyły się głównie dzięki hojności darczyńców – otrzymaliśmy 12 albumów, 26 rycin, 1 rysunek, 35 ekslibrisów, 53 fotografie i 53 pocztówki. Wśród nabytków ikonograficznych na szczególną uwagę zasługują: teka drzeworytów barwnych Antoniego Uniechowskiego *Stara Warszawa* oraz grafika *Ona* Mieczysława Wejmana подарowane przez Eleonorę Parnicką, oprawny szkicownik Jerzego Dudy-Gracza ofiarowany przez jego córkę Agatę, album z 1764 roku *Ruins of the palace of the emperor Diocletian...* Roberta Adama, przekazany przez Instytut Historii Sztuki UJ.

Do SWRiDŹS wpłynęło 40 939 pozycji (o 10,8% mniej niż w roku poprzednim), w tym 178 druków rzadkich oraz 40 743 pozycje dokumentów życia społecznego. Wśród pozyskanych dokumentów życia społecznego zdecydowanie przeważały materiały otrzymane w ramach egzemplarza obowiązkowego (38 549 jedn.), od darczyńców otrzymaliśmy 1663 jedn., drogą kupna pozyskano 528 jedn., 3 jedn. otrzymano w ramach wymiany. Jak zwykle, wśród nabytków Sekcji największą grupę stanowiły wydawnictwa informacyjno-kulturalne (21 401 jedn.) oraz wydawnictwa techniczno-handlowe (14 130 jedn.). W grupie dokumentów życia społecznego, które w roku sprawozdawczym trafiły do zbiorów Sekcji, należy wyróżnić 1511 plakatów przekazanych

w darze przez Stanisława Szlezyniera, 423 katalogi wydawnicze podarowane przez Zofię Wawrykiewicz, pochodzące z papierów Tadeusza Bednarskiego, 350 druków kulturalnych, katalogów sztuki i zaproszeń na wystawy podarowanych przez Zofię Bednarską, 278 druków informacyjno-kulturalnych i 2 kartki pocztowe przekazane przez Barbarę Krawczyk, wydruki skanów plakatów filmowych pochodzących z kolekcji Krzysztofa Zanussiego (w formie kodeksu), 140 druków ulotnych Radia Maryja przekazanych przez Adama Rolińskiego, 76 druków kulturalnych i 3 kalendarze podarowane przez Romanę Piech, 70 zaproszeń, 37 katalogów wystaw i 6 druków wyborczych podarowanych przez Piotra Hordyńskiego.

Zestawienie stanu zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej
opracowanych i wpisanych do inwentarzy

		Przyrost w roku 2020*	Stan na 31 grudnia 2020
A	Zbiory ogólne	wol.	wol.
	druki zwarte nowe	55 697	2 950 962
	wydawnictwa ciągłe	25 884	1 144 978
	Razem	81 581	4 095 940
B	Zbiory specjalne	jedn.	jedn.
	rękopisy	474	35 744
	stare druki	359	110 148
	zbiory graficzne	181	65 635
	zbiory kartograficzne	643	63 695
	zbiory muzyczne	2 404	52 770
	normy, opisy patentowe	7 442	313 041
	mikroformy**	0	181 689
	materiały audiowizualne	1 649	34 377
	dokumenty elektroniczne	5 198	44 833
	inne zbiory	39 535	1 292 505
	Razem	57 885	2 194 437
	Ogólny stan zbiorów A+B	139 466	6 290 377

* – Po odliczeniu ubytków.

** – Mikrofilmy, mikrofiszki, fotokopie, kserokopie.

Stan zbiorów bibliotek UJ na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Druki zwarte (wol.)	Wyd. ciągłe (wol.)	Zbiory specjalne (jedn.)	Razem (wol. i jedn.)
Biblioteka Jagiellońska	2 950 962	1 144 094	2 194 437	6 290 377
Biblioteki instytutowe UJ	1 700 645	287 762	150 860	2 139 267
Razem	4 651 607	1 432 740	2 345 297	8 429 644
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	63,4%	79,9%	93,6%	74,6%

Drukowane czasopisma bieżące w Bibliotece Jagiellońskiej
oraz w bibliotekach instytutowych UJ

	Liczba tytułów czasopism krajowych	Liczba tytułów czasopism zagranicznych	Razem
Biblioteka Jagiellońska	9 442	667	10 109
Biblioteki instytutowe	575	368	943
Razem	10 017	1 035	11 052
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	94,3%	64,4%	91,5%

Dzięki dokumentom przekazanych przez OGr wzbogacił się również OZC, który otrzymał 157 dokumentów elektronicznych zwartych, 583 dokumenty dźwiękowe niemuzyczne i 222 dokumenty audiowizualne. Bezpośrednio od wydawców Oddział pozyskał 3814 dokumentów elektronicznych w postaci pliku (w tym 810 dokumentów zwartych i 3004 dokumenty ciągłe). W odniesieniu do roku 2019 w okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost (o 699 jedn.) ilości dokumentów przekazywanych w formie elektronicznej w ramach egzemplarza obowiązkowego.

Istotnym problemem, z którym zmagają się pracownicy Oddziału, jest stale pogarszająca się jakość przechowywanych mikrofilmów, zwłaszcza tych pochodzących z lat 60. i 70. XX wieku. Pękające nośniki wymagają klejenia, a w drastycznych przypadkach ponownego wykonania pozytywu, jednakże w roku sprawozdawczym ze względu na zbyt wysoki koszt wytwarzania nie wykonano żadnego mikrofilmu. Kolejnym problemem jest pogarszanie się stanu zachowania dyskietek i płyt CD z lat 90. XX wieku i z początku XXI wieku, jak również stopniowe znikanie z rynku oprogramowania umożliwiającego odczyt danych zawartych na tych nośnikach.

Zbiory elektroniczne Biblioteki Jagiellońskiej wg stanu na 31 grudnia 2020 roku

Zbiory elektroniczne zinwentaryzowane	44 833 jedn.
Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których BJ opłaciła dostęp w tym: książki elektroniczne czasopisma elektroniczne bazy danych	297 916 jedn. 229 034 jedn. 68 789 jedn. 92
Materiały zdigitalizowane przez BJ	755 606 jedn.

W minionym roku pracownicy Sekcji Skontrum Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów kontynuowali kontrolę stanu inwentarzewego druków zwartych w Oddziale Magazynów w ramach egzemplarza archiwalnego i użytkowego oraz rękopisów i starych druków. Przeprowadzono również skontrum w odniesieniu do zbiorów muzycznych, wydawnictw rzadkich i księgozbioru podręcznego Czytelni Głównej. W Sekcji Rękopisów skontrolowano stan dokumentów pochodzących z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej (tzw. berlinki). Wśród nich znalazły się rękopisy francuskie, greckie, hiszpańskie, portugalskie, łacińskie, niemieckie, orientalne (arabskie, armeńskie, chińskie, indyjskie i syryjskie), retoromańskie, słowiańskie i włoskie. W Sekcji Starych Druków sprawdzono łącznie blisko 9900 jedn. w następujących działach: Zoologia (132 pozycje), Fizyka (381 pozycji), Geologia (128 pozycji), Technologia (182 pozycje), Botanika (339 pozycji), Chemia (318 pozycji), Bohemica (40 pozycji), Geografia (1707 pozycji), Gramatyka (1368 pozycji), Gospodarstwo (377 pozycji), Filozofia (2232 pozycje), Przyroda (549 pozycji), Matematyka (614 pozycji), Literatura angielska (313 pozycji), Historia literatury (430 pozycji) i Literatura niemiecka (785 pozycji).

Ogółem podczas prac skontrolowanych sprawdzono 231 878 jedn. w Oddziale Magazynów i 82 927 jedn. w Oddziale Zbiorów Specjalnych. Rezultaty przeprowadzonych prac przedstawiono w 12 protokołach.

Na podstawie wydruków otrzymanych z Oddziału Komputeryzacji oraz fiszek nadsyłanych z Oddziału Magazynów pracownicy Sekcji rejestrowali i sprawdzali pozycje nieodnalezione. W wyniku przeprowadzonej kontroli odnotowano braki w odniesieniu do 255 wol. druków zwartych o łącznej wartości 7933,80 zł. Braki te zostały wpisane do rejestru ubytków Oddziału Magazynów.

CZYTELNICTWO I INFORMACJA NAUKOWA

W porównaniu z rokiem 2019 liczba czytelników zarejestrowanych w bazie BJ zmalała o 10 417 (to jest o 48,7%) – odnotowano 10 968 użytkowników aktywnie korzystających ze zbiorów tradycyjnych, w tym 5179 studentów UJ i 814 pracowników UJ. Wraz z tak dużym spadkiem liczby czytelników proporcjonalnie (o 45,7%) zmalała liczba pozycji wypożyczanych na zewnątrz – udostępniono 216 111 wol. Sytuacja taka spowodowana była głównie rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 i szerzącą

się pandemią, co skutkowało obostrzeniami w świadczeniu usług dla czytelników. Od 12 marca 2020 roku Biblioteka była całkowicie zamknięta dla czytelników. Wypożyczalnia Miejskowa została otwarta w dniu 20 maja, Czytelnia Główna zaś – 18 czerwca. W dniu 20 października w związku z kolejną falą pandemii ponownie zamknięto czytelnię, a 7 listopada – całą Bibliotekę. Obsługę czytelników wznowiono 20 listopada. Taki tryb pracy skutkowało również znaczącym spadkiem (ok. 59,7%) liczby czytelników korzystających z czytelni – zarejestrowano 25 940 odwiedzin – a tym samym spadek (o 52,8%) liczby zbiorów udostępnionych na miejscu (66 324 wol. i jedn.). W sytuacji, kiedy ze względu na zagrożenie pandemiczne Biblioteka była zamknięta przez kilka miesięcy w roku, ogromnym zainteresowaniem cieszyła się Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa (JBC), umożliwiającą korzystanie z zasobów online. Korzystanie ze zbiorów na miejscu odbywało się w czytelniach oraz w gabinetach zbiorów specjalnych, zapewniających 362 miejsca (w tym 2 separatki dla osób niedowidzących).

Udostępnianie zbiorów tradycyjnych czytelnikom indywidualnym w systemie bibliotecznym UJ oraz coraz bardziej popularne korzystanie ze zbiorów elektronicznych w roku sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele.

Liczba czytelników indywidualnych zarejestrowanych w systemie bibliotecznym UJ w 2020 roku

	Liczba czytelników zapisanych
Biblioteka Jagiellońska	10 968
Biblioteki instytutowe UJ*	18 421
Razem	29 389**

*Wg sprawozdań bibliotek instytutowych.

** Spadek o 37,1% w porównaniu z rokiem 2019.

Korzystanie ze zbiorów elektronicznych dostępnych zdalnie lub w sieci lokalnej*

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba sesji	1 125 530
Liczba pobranych dokumentów	1 531 993
Liczba wyświetleń publikacji z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej	4 007 743**
Liczba odsłon strony internetowej Biblioteki Jagiellońskiej	1 434 571

* Wg tabeli zamieszczonej w formularzu sprawozdawczym Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, dział 7, poz. 2).

** Wzrost o 86,2% w porównaniu z rokiem 2019.

Czytelnię Główną odwiedziło 16 769 osób (przeciętnie 94 osoby dziennie), jednak w porównaniu z rokiem 2019 liczba pozycji udostępnionych na miejscu znacznie zmalała – o 55,3%. Ogółem z magazynu ogólnego, z magazynu egzemplarza archiwalnego

i z księgozbioru podręcznego wypożyczono 44 135 wol. Wypożyczenia z księgozbioru podręcznego stanowiły 19% całości zamówień (8379 wol.). W związku z obowiązującymi w czasie pandemii obostrzeniami w Czytelni ograniczono liczbę udostępnianych miejsc początkowo do 100, a w późniejszym okresie do 50, a następnie 40). W dniach 18 czerwca–31 lipca obowiązywała rezerwacja miejsc za pośrednictwem poczty elektronicznej (łącznie otrzymano 525 wiadomości).

Wzorem lat poprzednich przy współpracy ze stowarzyszeniem All in UJ w okresie sesji zimowej (przez 5 dni stycznia) zorganizowano w Bibliotece „Nocną Naukę”. Czytelnia Główna, Czytelnia Informacji Naukowej oraz Czytelnia Europeistyczna były otwarte do godziny 00.30. Udostępniono w nich 280 miejsc. Sesyjna nauka nocna odbyła się już po raz piąty, natomiast po raz pierwszy BJ była otwarta również w niedziele (2 i 9 lutego) od godziny od 9 do 16 – czynne były wówczas Czytelnia Główna i Wypożyczalnia. W całym okresie z wydłużonych godzin otwarcia Biblioteki skorzystało ponad 2300 czytelników.

Liczba odwiedzających w czytelniach w okresie nauki sesyjnej

Data	Czytelnia Główna	Czytelnia Europeistyczna	Czytelnia Informacji Naukowej	Czytelnia Pracowników Nauki	Razem
27.01.2020	375	32	74	36	517
28.01.2020	250	16	37	12	315
29.01.2020	382	30	98	27	537
30.01.2020	389	43	89	38	559
31.01.2020	276	57	47	27	407
Razem	1 672	178	345	140	2 335

W porównaniu z rokiem 2019 odnotowano 52,5% spadek w odniesieniu do liczby odwiedzin w Czytelni Pracowników Nauki, którą przeciętnie odwiedzało 21 osób dziennie. W okresie sprawozdawczym skorzystały z niej 3766 osób, którym udostępniono łącznie 13 868 wol. (spadek o 53,6%). Do czytelni tej należy też 8 separetek, które po rozpatrzeniu podań złożonych przez zainteresowane osoby są przydzielane przez Dyрекcję BJ do korzystania na czas semestru lub całego roku.

Z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia Biblioteki Narodowej, obsługiwanej na terminalach zainstalowanych w Czytelni Główniej i w Czytelni Pracowników Nauki do końca roku skorzystało 34 czytelników, którzy przeczytali 105 publikacji i dokonali 85 rezerwacji.

W zakresie korzystania z Czytelni Informacji Naukowej odnotowano 59,1% spadek czytelnictwa – w ciągu 59 dni jej otwarcia zarejestrowano 2496 odwiedzin (w tym czytelnicy korzystający z księgozbioru podręcznego oraz użytkownicy Internetu). Biorąc pod uwagę liczbę odwiedzin w stosunku do liczby dni otwarcia Czytelni, frekwencja ta jest dość dobra (42 czytelników dziennie, podczas gdy w 2019 roku było to średnio

31 osób dziennie). W Czytelni tej udostępniono około 1480 wol. (ze względu na wolny dostęp do półek dane te są szacunkowe). Skontrum księgozbioru podręcznego (przepracowane na przełomie lipca i sierpnia) wykazało 17 114 wol.

W Czytelni Europeistycznej, zamkniętej od marca 2020 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano 69% spadek liczby użytkowników. Czytelnię odwiedziło łącznie 1086 (przeciętnie 18 osób dziennie), którym udostępniono na miejscu 1180 jedn. (w tym 8 wol. z księgozbioru podręcznego Biblioteki Austriackiej). W Bibliotece Austriackiej, działającej w ramach Czytelni Europeistycznej, zarejestrowano 121 aktywnych kont czytelniczych. Na zewnątrz wypożyczono 117 wol., na miejscu skorzystano z 18 wol. Od końca listopada 2020 roku istnieje możliwość zamawiania dzieł z Biblioteki Austriackiej przez katalog komputerowy UJ, w związku z czym liczba wypożyczanych dzieł natychmiast wzrosła. W związku z pandemią w okresie sprawozdawczym wstrzymany został fundusz stypendialny Wiedeńskiego Towarzystwa Literackiego, a wszystkie zaplanowane wydarzenia kulturalne zostały odwołane.

W roku sprawozdawczym Wypożyczalnię odwiedziło 71 598 osób (średnio 333 osoby dziennie). W okresie sprawozdawczym z magazynu ogólnego dostarczono dla czytelników 124 242 wol., z rezerwacji przyjęto 19 082 wol., z księgozbioru podręcznego „W” wydano zaś 1805 pozycji. Ogółem na zewnątrz wypożyczono 216 111 wol., czyli o 45,8% mniej niż w roku 2019. W dalszym ciągu pracownicy Wypożyczalni obsługiwali także użytkowników 3 bibliotek instytutowych Wydziału Filologicznego UJ (Biblioteki Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteki Instytutu Filologii Słowiańskiej oraz Biblioteki Instytutu Filologii Orientalnej), przeniesionych tymczasowo do gmachu BJ w związku z remontem i przebudową Collegium Paderevianum.

W związku z pandemią zmieniona została organizacja pracy w Wypożyczalni. Od maja wydzielono tzw. brudne i czyste stanowiska pracy. Stanowiska brudne obsługiwały wpisy do Biblioteki, zwroty wypożyczonych dzieł oraz kierowanie ich do kwarantanny. Stanowiska czyste obsługiwały wypożyczenia oraz udzielanie informacji czytelnikom. Aby zminimalizować ryzyko zarażenia wirusem SARS-CoV-2 podczas bezpośrednich kontaktów z czytelnikami na ladzie Wypożyczalni zamontowano osłony z pleksi, pracownicy zaś zostali zaopatrzeni w środki ochrony osobistej (maseczki, przyłbice, rękawiczki winylowe oraz środki do dezynfekcji). Przy wejściu do Biblioteki zamontowano stację do pomiaru temperatury i dezynfekcji rąk osób wchodzących. W holu głównym przy pomocy taśm odgradzających wydzielono drogi wejścia i wyjścia dla czytelników. Znajdujące się w tej strefie komputery i infomaty zostały wyłączone z użytkowania.

Zapisy do Biblioteki na rok akademicki 2020/2021 rozpoczęto 14 września 2020 roku. Typy legitymacji, jak i ich ceny nie uległy zmianie w stosunku do roku poprzedniego, natomiast zmieniona została szata graficzna karty bibliotecznej. Wszystkie legitymacje (z wyjątkiem kart „els”) opatrzone zostały hologramem w kolorze złotym. Z opłat pobieranych za wydanie legitymacji bibliotecznych w 2020 roku uzyskano 62 035,00 zł.

W dalszym ciągu z powodzeniem stosowano tryb urgowania w stosunku do czytelników zalegających z terminowym oddawaniem wypożyczonych dzieł. W wyniku podjętych działań odzyskano 177 wol., do budżetu Biblioteki wpłynęło 3695,00 zł za

pozycje zniszczone bądź zagubione oraz 105 486,90 zł z tytułu opłat za przetrzymanie książek. Ogółem w wyniku wszelkiego rodzaju opłat pobieranych przez Wypożyczalnię w okresie sprawozdawczym do budżetu Biblioteki wpłynęło 167 521,90 zł. Ze względu na znaczne ograniczenie zakresu działalności Biblioteki w ciągu roku wpływy te były niższe o około 50% w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Nadal dużą popularnością wśród czytelników cieszyła się usługa pozwalająca na samodzielne dokonywanie prolongat wypożyczonych dzieł. Liczba prolongat tradycyjnych dokonanych w 2020 roku wyniosła 13 722, podczas gdy liczba prolongat online 96 105.

W porównaniu z rokiem 2019 znacząco zmalało zainteresowanie czytelników korzystaniem z Wypożyczalni Międzybibliotecznej, za której pośrednictwem można wypożyczać dzieła z innych bibliotek i instytucji krajowych, a także zagranicznych. W 2020 roku z usług Wypożyczalni skorzystało 110 osób. W okresie sprawozdawczym otrzymaliśmy ogółem 742 zamówienia (702 z bibliotek krajowych i 40 z instytucji zagranicznych), co oznacza 35% spadek w porównaniu z rokiem 2019. W 2020 roku do 106 instytucji krajowych Biblioteka Jagiellońska wysłała 702 wol. książek oraz 139 kopii materiałów oryginalnych (mikrofisz, kserokopie, mikrofilmy zbiorów specjalnych). Do 16 bibliotek zagranicznych wysłano 14 wol. książek oraz 15 kopii materiałów oryginalnych. Łącznie do instytucji krajowych i zagranicznych Wypożyczalnia Międzybiblioteczna wysłała 420 wol. druków zwartych oraz 154 kopie materiałów oryginalnych. Z kolei z Biblioteki Jagiellońskiej wysłano 141 zamówień (rewersów), w tym 122 do bibliotek polskich i 19 do bibliotek zagranicznych. W wyniku ich realizacji z 20 bibliotek polskich dostarczono 56 wol. i 59 kopii materiałów oryginalnych w postaci mikrofilmów, z 10 bibliotek zagranicznych zaś przysłano 14 wol. książek oraz 4 kserokopie materiałów oryginalnych. Łącznie z instytucji krajowych i zagranicznych otrzymaliśmy 70 wol. druków zwartych i 63 kopie materiałów oryginalnych.

Pracownicy Wypożyczalni Międzybibliotecznej za pośrednictwem Internetu sprawdzili dla czytelników 145 pozycji w katalogach bibliotek polskich i zagranicznych i odpowiedzieli na 1 kwerendę dotyczącą 2 pozycji.

Dokumenty Oddziału Zbiorów Cyfrowych udostępniane były w Czytelni Dokumentów Audiowizualnych, z której w 2020 roku skorzystało 325 osób (spadek o 79% w porównaniu z rokiem 2019). Czytelnikom udostępniono około 311 wol. (dokładna liczba udostępnionych pozycji jest trudna do oszacowania ze względu na wolny dostęp do półek). Większość czytelników korzystała z mikroform i dokumentów elektronicznych lub audiowizualnych na nośnikach fizycznych. Część użytkowników (164 osoby) korzystała tylko z komputerów znajdujących się w Czytelni, umożliwiającym dostęp do dokumentów publikowanych w JBC oraz w Repozytorium UJ.

Oddział Zbiorów Specjalnych udostępniał swoje zbiory w 2 czytelniach i w 2 gabinetach, które łącznie odwiedziło 1498 osób (spadek o 54,8% w porównaniu z rokiem 2019). Czytelnicy ci skorzystali z 5348 wol. materiałów pochodzących ze zbiorów specjalnych, z druków sprowadzonych z magazynu ogólnego Biblioteki oraz ze zbiorów podręcznych sekcji. W odniesieniu do poszczególnych sekcji udostępnianie zbiorów specjalnych przedstawiało się następująco:

- liczba czytelników, którzy korzystali w roku sprawozdawczym ze zbiorów rękopiśmiennych, zmalała o 52,9%. Czytelnię Sekcji Rękopisów odwiedziło 767 osób, którym udostępniono łącznie 2664 jedn. (w tym 1963 rękopisy, 679 wol. z księgozbioru podręcznego oraz 22 wol. druków zwartych i ciągłych z magazynu ogólnego);

- czytelnię Starych Druków odwiedziły 332 osoby (56,8% spadek w porównaniu z rokiem 2019), które skorzystały łącznie z 837 wol. (75,8% spadek w porównaniu z rokiem poprzednim), z czego 617 stanowiły wol. z magazynu starych druków, 180 – książki z księgozbioru podręcznego oraz 87 – druki z magazynu ogólnego;

- ze względu na pandemię COVID-19 znaczący spadek wypożyczeń odnotowano również w zakresie udostępniania muzykaliów – zarejestrowano 73 wizyty, podczas których czytelnikom udostępniono 101 wol. druków muzycznych i 161 rękopisów muzycznych. Łącznie w 2020 roku ze zbiorów muzycznych udostępniono 262 pozycje (o 86,9% mniej niż w roku 2019);

- z obiektów przechowywanych przez Sekcję Zbiorów Graficznych i Kartograficznych OZS skorzystało tylko 90 czytelników, to jest o 76,3% mniej niż w roku 2019 (71 z nich korzystało ze zbiorów graficznych, 19 ze zbiorów kartograficznych). Proporcjonalnie do spadku liczby odwiedzin zmalała (o 86,8%) liczba udostępnionych pozycji – łącznie 739 jedn. zbiorów specjalnych (w tym 311 jedn. zbiorów graficznych i 343 jedn. zbiorów kartograficznych) oraz 85 pozycji z księgozbioru podręcznego (79 dotyczących grafiki i 6 z zakresu kartografii);

- w 2020 roku spadła także liczba czytelników zainteresowanych obiektami Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego Z wydawnictw rzadkich skorzystało 217 osób (spadek o 2,5% w porównaniu z rokiem poprzednim), którym udostępniono 81 jedn. (spadek o 91,9% w stosunku do roku poprzedniego), w tym 78 jedn. ze zbiorów „Rara” i 3 jedn. ze zbiorów drugiego obiegu. Jedynie 19 osób zainteresowanych było dokumentami życia społecznego – udostępniono im jedynie 2 jedn. (!) tego typu zbiorów.

W 2020 roku do dyspozycji czytelników w całej Bibliotece przeznaczone były 43 komputery (wszystkie podłączone do Internetu).

Ze wszystkich komputerów sieci UJ oraz z komputerów domowych czytelnicy mieli dostęp do 92 baz danych online (przez system zdalnego dostępu HAN) oraz 10 baz udostępnianych w sposób szczegółowo określony dla każdej z nich. Łącznie udostępniano 102 bazy: *Abbreviationes Online*, *Academic Research Source eBooks*, *Academic Research Source eJournals*, *Academic Search Ultimate*, *ACM Digital Library*, *ACS Journals*, *Agricola*, *AIP Journals*, *APS Journals*, *Archive of Celtic-Latin Database*, *Aristoteles Latinus Database*, *Arts & Humanities Citation Index 1975–*, *Artstor*, *Beck Online*, *Bibliographie de Civilisation Médiévale*, *Bibliographie du Moyen Âge Tardif*, *BIOSIS Citation Index*, *Book Citation Index*, *Brill* (kolekcja czasopism), *Business Source Ultimate*, *Cambridge Journals Online*, *Central and East European Online Library (CEEOL)*, *Clavis Clavium*, *Conference Proceedings Citation Index – Science 1990–*, *Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities*, *Current Chemical Reactions*, *Current Contents Connect*, *Data Citation Index*, *Database of Latin Dictionaries*, *De Gruyter Online Journals*, *Derwent Innovations Index*, *Dictionary of*

Medieval Latin from British Sources, Emerald Management Xtra, Emerging Sources Citation Index (ESCI), EMIS Polska, ERIC – Educational Resource Information Center, Essential Science Indicators, Europa Sacra, European Views of Americas (1493–1750), Film & Television Literature Index with Full Text, GreenFILE, Health Source – Consumer Edition, Guocui Xuebao 國粹學報, Health Source – Nursing/Academic Edition, Historical Abstracts with Full Text, Image system for Books of the Japanese – ruled Period, Image system for Periodicals of the Japanese – ruled Period, In Principio, Index Chemicus, International Directory of Medievalists, International Medieval Bibliography, IOP Science, Journal Citation Reports, JSTOR – The Arts and Sciences. Collections I–XV, KCI-Korean Journal Database, Legal Source, Legalis – System Informacji Prawnej, Lex Omega, Library of Latin Texts – series A, Library of Latin Texts – series B, Library Information Science & Technology Abstracts (LISTA), MasterFILE Premier, MEDLINE, MGG Online (Die Musik in Geschichte und Gegenwart), MLA Directory of Periodicals, MLA International Bibliography, Monumenta Germaniae Historica, National Central Library, Taiwan (Narodowa Biblioteka Tajwanu), National Central Library, Taiwan (Narodowa Biblioteka Tajwanu), NDLTD (prace magisterskie i doktorskie obronione na Tajwanie), NDLTD (prace magisterskie i doktorskie obronione na Tajwanie), Newspaper Source, Oxford Journals, Oxford Music Online, Oxford Scholarship Online – Biology, Oxford Scholarship Online – Classical Studies, Oxford Scholarship Online – History, Oxford Scholarship Online – Law, Oxford Scholarship Online – Philosophy, Papal Letters (Ut per litteras apostolicos.../ Lettres pontificales), Patrologia Latina, Polska Bibliografia Lekarska, Project MUSE, ProQuest Central, ProQuest Dissertations and Theses, Rare Books & Special Collections, Rare Books & Special Collections.5, Reaxys, Regional Business News, RILM Abstracts of Music Literature, RSC Journals, Russian Science Citation Index, SAGE Premier, SciELO Citation Index, Science Direct, Science Citation Index – Expanded 1945–, SciFinder, Scopus, Social Sciences Citation Index with Abstracts 1956–, Springer Link, Taylor & Francis, Teacher Reference Center, Westlaw International, Wiley Online Library, Zoological Record. Informacja na ten temat jest na bieżąco aktualizowana na stronie domowej BJ. W ramach baz pełnotekstowych zapewniono dostęp do 68 789 czasopism elektronicznych.

Ponadto w 2020 roku udostępniono 46 testowych zasobów online, dotyczących niemal wszystkich dziedzin wiedzy (*Arcadian Library Online, Archaeopress, Berg Fashion Library, Bloomsbury Applied Visual Arts, Bloomsbury Architecture Library, Bloomsbury Collections, Bloomsbury Cultural History, Bloomsbury Design Library, Bloomsbury Education and Childhood Studies, Bloomsbury Encyclopaedia of Philosophers, Bloomsbury Fashion Business Cases, Bloomsbury Fashion Central, Bloomsbury Fashion Video Archive, Bloomsbury Food Library, Bloomsbury Medieval Studies, Bloomsbury Popular Music, Churchill Archive, Coronavirus Free Access Collection, Drama Online, Duke University Press (czasopisma i ebooki humanistyczne), Duke University – Project Euclid (książki i czasopisma matematyczne), Gallup Analytics Platformtpps, HeinOnline International Core Package, Human Kinetics Library, JSTOR Archive Journal Collections, JSTOR eBooks, JSTOR Primary Source*

Collections, JSTOR Thematic Collections, Oxford Bibliographies, Oxford Clinical Psychology, Oxford Handbooks Online, Oxford Medicine Online, Oxford Research Encyclopaedias, Oxford Scholarship Online, Oxford University Press Very Short Introductions, Periodyk Journal of Visual Experiments (JoVE), Premium Collection on Oxford Reference, RIPM, SciFinder, Screen Studies, Springer Nature, Journal of Visualized Experiments (JoVE), Taylor and Francis/Routledge, Textbooks on Cambridge Core, Theology & Religion Online, University Press Scholarship Online). O nowo zakupionych i testowanych bazach informuje się na bieżąco kilkuset pracowników Uniwersytetu.

W roku sprawozdawczym pracownicy BJ opracowali łącznie 2121 kwerend (w tym 1971 krajowych i 150 zagranicznych) oraz udzielili 5805 informacji (w tym 4611 bibliograficznych i 1194 rzeczowe).

JAGIELLOŃSKA BIBLIOTEKA CYFROWA (JBC)

W roku sprawozdawczym w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej opublikowano 79 232 dokumenty, na które składają się kopie cyfrowe dokumentów zwartych, dokumentów ciągłych, starych druków, rękopisów, muzykaliów, druków ulotnych, grafik i map. Liczba publikowanych pozycji rosła systematycznie z miesiąca na miesiąc, przy czym największy przyrost (ponad 8750 pozycji) nastąpił w lipcu, co obrazuje poniższe zestawienie tabelaryczne:

Miesiąc	Liczba publikacji w JBC
Styczeń	745 149
Luty	747 378
Marzec	748 974
Kwiecień	750 124
Maj	753 980
Czerwiec	756 604
Lipiec	765 356
Sierpień	768 173
Wrzesień	771 817
Październik	775 149
Listopad	777 404
Grudzień	780 920

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych nadal prowadzono prace związane z projektem „Sylabusy”. Pracownicy Oddziału zeskanowali i udostępniali w JBC kopie cyfrowe książek dla studentów Instytutu Ekonomii, Finansów i Zarządzania UJ oraz Instytutu

Studiów Informacyjnych WZiKS UJ. W ramach tegoż projektu na dzień 31 grudnia 2020 roku w JBC zanotowano 1571 opublikowanych dokumentów.

Statystykę dotyczącą liczby i wagi plików oraz ilości publikacji wytworzonych w JBC w roku sprawozdawczym przedstawia poniższa tabelka:

Liczba plików	2 077 386
Rozmiar plików w formacie Tiff w GB	72 418
Rozmiar plików wynikowych w formacie PDF w GB	840
Liczba opublikowanych dokumentów	79 232

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji na bieżąco realizowali wszelkie prośby, zamówienia i kwerendy czytelników polskich i zagranicznych w odniesieniu do pozycji umieszczonych w JBC – zrealizowano 62 zamówienia na kopie cyfrowe oraz przeprowadzono 19 kwerend.

Z zasobów Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej skorzystało w 2020 roku 184 317 użytkowników (35,4% więcej niż w roku 2019), którzy odwiedzili witrynę 455 069 razy i zaliczyli 4 007 743 odsłony (86% wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim). Liczba czytelników utrzymywała się średnio na poziomie 18 061 miesięcznie. W miesiącach wakacyjnych (czerwiec–wrzesień) liczba ta była mniejsza i utrzymywała się na poziomie około 13 000.

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby aktualnie udostępnianych pozycji, liczby czytelników korzystających z JBC w danym momencie, liczby czytelników od początku uruchomienia bazy, zestawienia udostępnianych publikacji, zestawienia wyświetlanych pozycji, publikacji najczęściej czytanych i najlepiej ocenianych przez użytkowników, a także łącznej liczby wygenerowanych stron WWW, łącznej liczby wyszukiwań i łącznej liczby odwiedzających w rozbięciu na poszczególne miesiące można śledzić na bieżąco na stronie domowej biblioteki cyfrowej pod adresem <https://jbc.bj.uj.edu.pl/>.

REPOZYTORIUM UNIwersytetu Jagiellońskiego (RUJ)

W okresie sprawozdawczym w Repozytorium UJ systematycznie wzrastała liczba metadanych, udostępnianych publikacji i korzystających z nich użytkowników. W przypadku metadanych wzrost ten można wytłumaczyć obowiązkiem sprawozdawczym pracowników jednostek naukowych. Natomiast przyrost publikacji pełnotekstowych w otwartym dostępie wynika z rosnącego zainteresowania naukowców tą formą komunikacji.

W lutym 2021 roku przesłano dane o publikacjach naukowych, popularnonaukowych i dydaktycznych wydanych w latach 2017–2020 do Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN), gdzie były one modyfikowane pod kątem parametryzacji jednostek naukowych.

Zestawienie wysłanych metadanych w odniesieniu do poszczególnych wydziałów UJ przedstawia poniższa tabela.

Wydział UJ	Liczba opisów wysłanych do PBN*
Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii	574
Wydział Biologii	1 000
Wydział Geografii i Geologii	721
Wydział Chemii	1 150
Wydział Filologiczny	1 483
Wydział Filozoficzny	1 632
Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej	1 674
Wydział Historyczny	1 350
Wydział Matematyki i Informatyki	587
Wydział Polonistyki	1 907
Wydział Prawa i Administracji	2 482
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych	1 383
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej	2 321
Małopolskie Centrum Biotechnologii	231
Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków	62

* Rekordy bibliograficzne publikacji wydanych w latach 2017–2020, zatwierdzone w ankietach jednostek naukowych UJ.

Przyrost danych bibliograficznych w RUJ w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego przedstawia poniższe zestawienie.

Miesiąc	Liczba opisów bibliograficznych w RUJ	Przyrost
styczeń	101 021	*
luty	103 351	2 330
marzec	105 483	132
kwiecień	107 358	1 875
maj	109 022	1 664
czerwiec	110 396	1 374
lipiec	112 386	1 990
sierpień	113 599	1 213
wrzesień	115 438	1 839
październik	117 570	2 132
listopad	120 046	2 476
grudzień	124 109	4 063
Łączny przyrost roczny		23 088

*Usunięto niepoprawny eksport metadanych z grudnia 2019 roku.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano rozpoczęty w sierpniu 2018 roku projekt „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego UJ”, pod kierownictwem dr. Leszka Szafrąńskiego. Na dzień 31 grudnia 2020 roku w ramach projektu udostępniono 39 165 dokumentów pełnotekstowych i 45 821 opisów bibliograficznych publikacji pracowników UJ oraz zaadaptowano na potrzeby osób niepełnosprawnych 797 tekstów naukowych. W czerwcu uruchomiono nową wersję systemu Repozytorium UJ (<https://ruj.uj.edu.pl>) oraz platformy czasopism (<https://platforma-czasopism.uj.edu.pl>) i konferencji (<https://platforma-konferencji.uj.edu.pl>).

W 2020 roku w RUJ zatwierdzono 110 773 opisy bibliograficzne, a 21 846 opisów zostało poprawionych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku w Bibliografii Publikacji Pracowników UJ zarejestrowanych było 124 109 opisów bibliograficznych książek, czasopism, artykułów z czasopism i rozdziałów książek, 44 004 dokumenty pełnotekstowe oraz 1163 prace doktorskie.

Szczegółową statystykę ilości zatwierdzonych i zmodyfikowanych rekordów bibliograficznych oraz ilości publikacji pełnotekstowych dodanych do Repozytorium UJ w 2020 roku przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne:

Opisy bibliograficzne utworzone	6 561
Opisy bibliograficzne zatwierdzone	110 773
Opisy bibliograficzne zmodyfikowane	21 846
Publikacje pełnotekstowe	19 556

W okresie sprawozdawczym odnotowano prawie 2,5-krotny wzrost liczby użytkowników Repozytorium UJ w stosunku do roku poprzedniego. Ich liczba utrzymywała się średnio na poziomie 45 756 osób miesięcznie i wykazywała tendencję wzrostową w ciągu całego roku. W sumie w 2020 roku z zasobów Repozytorium skorzystało 489 714 osób (200% więcej w porównaniu z rokiem 2019!), które odwiedziły witrynę 752 537 razy, zaliczając 4 316 060 odsłon. W związku z uzupełnianiem Bibliografii Publikacji Pracowników UJ i dostarczaniem pełnych tekstów do RUJ w okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji przeprowadzili 2231 konsultacji telefonicznych i 11 857 konsultacji mailowych z pracownikami i bibliotekarzami UJ.

PROJEKTY

W roku sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska kontynuowała rozpoczęty w 2019 roku projekt z zakresu „Działalności Upowszechniającej Naukę” (DUN), finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, obejmujący cztery zadania:

1. „Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – książki z XIX wieku” – koszt realizacji zadania w okresie sprawozdawczym to 128 219,52 zł, w tym wkład własny: 11 827,58 zł. W okresie sprawozdawczym sporządzono 4030 rekordów bibliograficznych w formacie MARC21 oraz 873 rekordy dla deskryptorów in-

deksujących cechy formalne/bibliograficzne katalogowanych książek i 38 rekordów dla deskryptorów przedmiotowych, służących ich opracowaniu rzeczowemu. Wszystkie rekordy zostały wprowadzone do bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ;

2. „Konservacja, przeoprawa i oprawa czasopism i książek medycznych z kolekcji XIX i początku XX wieku (do 1945 roku)” (zadanie realizowane przez Bibliotekę Medyczną Collegium Medicum UJ) – łączna wartość wykonanego zadania to 130 800,00 zł, w tym wkład własny BM CMUJ: 12 000,00 zł. W ramach zadania wykonano konserwację, przeoprawę i oprawę 414 wol. książek i 129 wol. czasopism medycznych;

3. „Luminarze naukowo-kulturalnego życia Krakowa i jego okolic” – łączna wartość wykonanego zadania to 11 336,56 zł, w tym wkład własny: 1040,70 zł. W ramach zadania w okresie sprawozdawczym sporządzono 272 rekordy bibliograficzne w formacie MARC 21. Wszystkie rekordy zostały wprowadzone do bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ;

4. „Mapy synoptyczne na kontynencie europejskim i terenie Polski Południowej” – łączna wartość wykonanego zadania to 27 908,61 zł, w tym wkład własny: 2565,06 zł. W 2020 roku sporządzono 670 rekordów bibliograficznych w formacie MARC 21 wraz z rekordami dla deskryptorów indeksujących cechy formalne/bibliograficzne katalogowanych map. Wszystkie rekordy zostały wprowadzone do bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ.

W ramach DUN Biblioteka kontynuowała również zadanie pod nazwą „Wydanie anglojęzycznego numeru specjalnego Biuletynu Biblioteki Jagiellońskiej” – łączna wartość wykonanego zadania w 2020 roku to 21 397,00 zł, w tym wkład własny: 1963,01 zł. W okresie sprawozdawczym wydano anglojęzyczny numer specjalny czasopisma naukowego „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej”, na którego łamach opublikowano 15 najwyższej ocenionych przez redaktora naczelnego artykułów z wcześniejszych wydań pisma.

Biblioteka realizowała ponadto inne projekty:

- „Edytorstwo muzyczne w Krakowie w latach 1850–1918” (dofinansowanie w ramach projektów objętych wsparciem przez Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursu Preludium) – planowana wartość projektu: 99 554,00 zł; wysokość kosztów poniesionych w 2020 roku to 1 659,00 zł. Kierownik projektu – mgr Michał Lewicki. Realizacja projektu w 2020 roku poświęcona była zbieraniu i porządkowaniu materiału źródłowego (kwerendy zbiorów bibliotecznych, archiwalnych i cyfrowych), sporządzaniu katalogu krakowskich druków muzycznych z lat 1850–1918 oraz analizie zebranego materiału i danych dotyczących działalności krakowskich wydawców nut w latach 1850–1918;

- „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego UJ” – łączna wartość projektu (zaktualizowana aneksem do umowy w listopadzie 2020 roku) to 7 498 408,00 zł, wysokość kosztów poniesionych w 2020 roku to 2 119 535,94 zł. W okresie sprawozdawczym zawarto umowę na organizację konferencji planowanej w maju 2021 roku oraz promocję w mediach społecznościowych. Zawarto również umowę na wykonanie projektu, druk i dystrybucję na UJ ulotek i plakatów promujących projekt i Repozytorium UJ;

- „Patrimonium – zabytki piśmiennictwa” (projekt realizowany wspólnie z Biblioteką Narodową w Warszawie) – łączna wartość projektu: 33 604 886,59 zł, w tym po stronie BJ: 7 086 237,51 zł; wysokość kosztów poniesionych w 2020 roku to 1 291 459,39 zł. W okresie sprawozdawczym w ramach projektu opracowano 9567 obiektów, 12 015 jednostek objęto konserwacją, zdigitalizowano 7486 obiektów. W JBC opublikowano 5645 tytułów.

W roku sprawozdawczym pracownicy Oddziału ds. Projektów pomagali również w przygotowaniu i złożeniu wniosku o dofinansowanie projektu „Biblioteka Jagiellońska – opracowanie dziejów od 1918 do 2003” w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, moduł Dziedzictwo Narodowe, projekt kontynuowany. Wartość projektu oszacowano na kwotę: 331 887,00 zł. Realizacja projektu planowana jest na okres 5 lat.

IMPREZY NAUKOWO-KULTURALNE ORGANIZOWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ

W okresie sprawozdawczym ze względu na sytuację epidemiczną działalność organizacyjno-kulturalna w swoim tradycyjnym kształcie prowadzona była jedynie w pierwszym kwartale. Wiele organizowanych co roku wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyła zwykle Biblioteka Jagiellońska (między innymi Dni Otwarte UJ, konferencja Małopolskiego Forum Bibliotek), zostało odwołanych, inne natomiast odbyły się w formie zdalnej.

W ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich (DOFE) 25 września 2020 roku BJ zorganizowała webinarium „Zasoby nauki w Repozytorium UJ”. Celem wydarzenia było poinformowanie o realizowanym projekcie „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego”, dofinansowanym z funduszy europejskich oraz prezentacja funkcjonalności RUJ. Webinarium prowadził dr Leszek Szafrąński. Wydarzenie to cieszyło się dużym zainteresowaniem – wzięło w nim udział 107 osób.

Nie odbyła się organizowana co roku Noc Bibliotek.

W dniach 19–25 października 2020 roku trwały obchody XI edycji Międzynarodowego Tygodnia Otwartej Nauki (Open Access Week) pod hasłem „Otwieraj z sensem: działaj, by wyrównywać szanse i zapobiegać wykluczeniu” („Open with purpose: taking action to built structural equity and inclusion”), mające na celu promowanie otwartego dostępu do publikacji naukowych, danych badawczych, dokumentów dźwiękowych bądź filmów.

W ramach wydarzenia przygotowano między innymi szereg krótkich filmów edukacyjnych oraz nagrań z przeprowadzonych wcześniej szkoleń przybliżających ideę otwartego dostępu, zagadnienia prawa autorskiego w kontekście otwartej nauki, problemy w korzystaniu z zasobów otwartych, na jakie natrafiają osoby z niepełnosprawnościami, a także kwestie związane z otwartym publikowaniem danych badawczych. Zaplanowano ponadto otwarte webinaria dotyczące wspomnianych zagadnień, które odbyły się zdalnie w aplikacji Teams.

W ramach spotkań autorskich, kontynuowanych głównie w cyklu „Salon Literacki «Jagiellonki»” w 2020 roku odbyły się tylko 2 imprezy:

- promocja książki Senri Sonoyamy *Poetyka i pragmatyka pieśni waka w dworskiej komunikacji literackiej okresu Heian (794–1185)*. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: prof. dr hab. Romuald Huszcza, dr Katarzyna Sonnenberg-Musiał oraz autorka publikacji;
- promocja książki Sebastiana Brejnaka *Niepokój. Nowoczesność w świetle anachronicznych konfiguracji doświadczenia nieswojności*. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: dr Anna Pekańec, dr hab. Tomasz Kunz oraz autor publikacji. Rozmowę prowadziła Sylwia Papier.

Srednia liczba uczestników „Salonów literackich «Jagiellonki»” wynosiła 45 osób. Łącznie w spotkaniach tych udział wzięło około 90 osób.

W okresie sprawozdawczym BJ zorganizowała 6 wystaw tematycznych. W ujęciu chronologicznym przedstawiały się one następująco:

- 10 stycznia – 7 lutego 2020 roku – *Stanisław Moniuszko. Krakowskie i wileńskie reminiscencje* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Kraków; kurator i scenariusz: dr Maria Porębska; projekty graficzne: Mariusz Paluch, Michał Worgacz; aranżacja: M. Paluch, dr M. Porębska; realizacja: Małgorzata Kusak, M. Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, M. Worgacz; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ; prace reprograficzne: Sekcja Reprografii OZZ. Przygotowanie wystawy multimedialnej: Krzysztof Kwiecień i Michał Broda (Biblioteka Kraków).

Wystawa prezentowała najcenniejsze i najciekawsze dokumenty drukowane i rękopiśmienne związane ze Stanisławem Moniuszką, pochodzące ze zbiorów BJ. Za pomocą prezentacji multimedialnych wyeksponowano zarówno prace badawcze o profilach muzykologicznym i historycznym, jak i artykuły popularne, zaczerpnięte z codziennej prasy litewskiej, relacjonujące uroczystości moniuszkowskie.

Wernisażowi wystawy towarzyszył koncert Antoniego Gryniewicza (baryton) i Eweliny Markiel (fortepian) z Akademii Muzycznej w Krakowie. Artyści wykonali 3 pieśni autorstwa kompozytora.

Wystawa i katalog zostały zrealizowane w ramach projektu „Narodowy charakter twórczości Stanisława Moniuszki” w programie „Patroni Roku” Edycja I/2019. Partnerami projektu byli: Biblioteka Centralna Miasta Wilno, Fundacja LOTTO im. Haliny Konopackiej i Muzeum Niepodległości w Warszawie. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci katalogu, banera, plakatu i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 14 lutego – 13 marca 2020 roku – *Najwyższą cnotą Zakonu jest miłość do ksiąg* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Rycerski Zakon Bibliofilski w Krakowie; kurator, merytoryczne opracowanie wystawy i katalogu: dr inż. Jerzy Duda; projekty graficzne (zaproszenie, okładka, plakat): Kazimierz Wiśniak; aranżacja wystawy: Mariusz Paluch, dr inż. J. Duda; wydruki wielkoformatowe: M. Paluch, Michał Worgacz; realizacja: Małgorzata Kusak, M. Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, M. Worgacz; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ; prace reprograficzne: Sekcja Reprografii OZZ.

Wystawa z okazji 90-lecia Rycerskiego Zakonu Bibliofilskiego z Kapitułą Orderu Białego Kruka (1930–2020) prezentowała historię jedyne w świecie zakonu miłośników ksiąg założonego przez prof. Kazimierza Witkiewicza od początku jego istnienia po czasy współczesne. Towarzyszyły jej materiały promocyjne w postaci katalogu, plakatu oraz informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ, oraz na Facebooku.

- 15 września – 2 października 2020 roku – *Kraków i Uniwersytet Jagielloński na kartach pocztowych sprzed 100 lat* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Archiwum UJ; autor wystawy: prof. Aleksander Skotnicki; kurator, scenariusz i aranżacja: Maciej Zborek (Archiwum UJ); realizacja: Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Maciej Zborek.

Wystawa zorganizowana w holu nowego gmachu BJ obrazowała uroczystości związane z 500-leciem odnowienia Akademii Krakowskiej (1400–1900) na tle ówczesnego Krakowa. Towarzyszyły jej materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronach internetowych BJ i Archiwum UJ, portalu UJ oraz na Facebooku.

- 9–23 października 2020 roku – *Beethoven – wielki inspirator* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena; kurator i scenariusz: Michał Lewicki; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; projekt wydruków wielkoformatowych: Michał Worgacz; realizacja: Małgorzata Kusak, M. Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, M. Worgacz; konsultacja w zakresie zbiorów graficznych: Beata Górecka; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ; prace reprograficzne: Sekcja Reprografii OZZ.

Wystawę zorganizowano z okazji 24. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w roku jubileuszu 250-lecia urodzin kompozytora. Na ekspozycję złożyły się dwie części: kolekcja autografów Ludwiga van Beethovena obejmująca szkicowniki i czystopisy jego dzieł pochodzące ze zbiorów dawnej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie, przechowywane w BJ oraz rękopisy dzieł kompozytorów romantycznych i późniejszych, czerpiących inspirację z twórczości mistrza z Bonn, pochodzące zarówno z kolekcji berlińskiej, jak i ze zbiorów BJ. Wystawie towarzyszyły banery, plakaty, katalog i materiały promocyjne zamieszczone na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 9 listopada – *Paderewski... Paderewski...* – okolicznościowa wystawa wirtualna przygotowana z okazji 160. rocznicy urodzin Ignacego Jana Paderewskiego przypadającej 6 listopada. Autorami wystawy są: Bartłomiej Gapiński, Anna Grzęda, Beata Górecka, Elżbieta Knapiek, Izabela Korczyńska, Anna Krzak, Beata Kurek, Szymon Kotarski, Norbert Nocón.

Pod adresem <https://jbc.bj.uj.edu.pl/publication/863676> prezentowane są źródła historyczne związane bezpośrednio z wybitnym muzykiem i mężem stanu – zbiory rękopiśmienne (w tym unikalny zapis nutowy na fortepian), graficzne i dokumenty życia społecznego.

- 19 listopada 2020 roku – 29 stycznia 2021 roku – *Iluminacja – obrazowanie w książce* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Związek Polskich Artystów Plastyków Okręgu Krakowskiego; kurator, scenariusz i oprawa plastyczna: dr hab. Teresa B. Frodyma; realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz.

Wystawa z cyklu *Wokół Książki* została zorganizowana wirtualnie i udostępniona pod adresem: <https://wystawy.bj.uj.edu.pl/iluminacja>. Prezentowała prace 27 artystów reprezentujących różnorodne dziedziny sztuk pięknych (malarstwo, rzeźbę, grafikę, fotografię itd.), działających w zakresie dyscyplin związanych z wydawnictwami książkowymi. Prace te zostały zestawione z oryginalnymi, iluminowanymi księgami średnio-wiecznymi, zachowanymi w zbiorach BJ. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego, katalogu, plakatu i dwóch filmów (*Iluminacja – obrazowanie w książce: Zamiast wernisazu* oraz *Manuskrypty*) zrealizowanych przez M. Wor-gacza, zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

Ze względu na obostrzenia związane z epidemią koronawirusa (SARS-CoV-2) Sekcja Wydarzeń Kulturalnych OOrg podjęła się przygotowania prezentacji organizowanych w BJ imprez w trybie online i zbudowała w tym celu stronę domową Wirtualnych Wystaw Biblioteki Jagiellońskiej (wystawy.bj.uj.edu.pl).

Poza wymienionymi wyżej wystawami w Bibliotece zorganizowano też 9 wystaw nowości, na których w wolnym dostępie eksponowano 784 wol. nowych nabytków BJ (w tym 709 polskich i 76 zagranicznych).

Wszystkie wydarzenia relacjonowane były na bieżąco w serwisie społecznościowym Facebook prowadzonym przez pracowników Sekcji Wydarzeń Kulturalnych OOrg i współredagowanym przez pracowników Sekcji Informacji Naukowej OUZiIN. W ciągu roku „polubiły” nas 5853 osoby.

PRACE NAUKOWE I WYDAWNICZE

Ważniejsze prace indywidualne pracowników Biblioteki, wydane w 2020 roku:

- Baś M., Grzęda A., Wawrzynek I., *The Survey of the Functioning of the Computer Catalogue of the Jagiellonian University Libraries Collections*, „The Jagiellonian Library Bulletin” special issue 2020, s. 329–341.
- Baumann E., *The State of Preservation of the Manuscripts Donated to the Jagiellonian Library by the House of Sanguszko*, „The Jagiellonian Library Bulletin” special issue 2020, s. 269–278.
- Cieślak A., *The Activity of the Jagiellonian Library in 2017. A Report*, „The Jagiellonian Library Bulletin” special issue 2020, s. 343–408.
- Dąbrowska E., *From “Reading Machine” to “Event Space.” The Building of the Jagiellonian Library in the Views of its Designers*, „The Jagiellonian Library Bulletin” special issue 2020, s. 315–328.
- Drózdź A., *Świat galicyjskiego szkolnictwa z przełomu XIX i XX wieku w opisach literackich i pamiątkarskich*, [w:] *Szkoła polska od XVIII do XXI wieku*, red. R. Ślęzka, A. Włoch, J. Wojniak, Kraków 2020, s. 87–101.
- Drózdź A., Grzeszek W., Kowalówka J., Kuta C., *Wyobrażenia „ekstremisty”.. Rysunki Janusza Gniadka z lat 1980–1983, tragicznie zmarłego pracownika PBM „Buchchem” w Krakowie*, katalog wystawy, Kraków 2020.

- Gałuszka E., Kolasa W.M., *Dorobek naukowy i ekspercki Ryszarda Filasa. Studium bibliometryczno-dokumentacyjne*, [w:] *Od modernizacji do mediosfery. Meandry transformacji w komunikowaniu. Prace ofiarowane dr. hab. Ryszardowi Filasowi*, red. A. Cieślakowa, P. Płaneta, Kraków 2020, s. 25–61.
- Gapiński B., *Ludzie samotni na wsi tradycyjnej*, [w:] *Spółczesność i media. Analiza wybranych zagadnień*, red. A. Surma, M. Śliwa, Lublin 2000, s. 74–82.
- Gapiński B., *Między Krakowem a Inowrocławiem. Grzegorz Turnau*, [w:] *Pamięć miasta. Honorowi obywatele Inowrocławia*, red. T. Łaszkiwicz, Warszawa 2019, s. 243–270.
- Gapiński B., *Ojciec Kazimierz Łabiński. Między nurtem historii a poetycką pasją*, „Ziemia Kujawska” 2019, t. 27, s. 95–111.
- Gapiński B., *Samotność i jej oblicza*, „Alma Mater” 2020, nr 215–216, s. 21.
- Gapiński B., *Samotność w bibliotece*, „Alma Mater” numer specjalny 2020, nr 218, s. 117–119.
- Gapiński B., *Samotność w kontekstach kulturowych*, „Alma Mater” 2020, nr 217, s. 120–122.
- Gapiński B., *Samotność w kulturze ludowej*, „Alma Mater” 2020, nr 217, s. 122–125.
- Gapiński B., *Spojrzenie z perspektywy antropologii historycznej na polską religijność ludową*, [w:] *Pytać mądrze. Studia z dziejów społecznych i kulturowych. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Andrzejowi Chwalbie*, red. A. Czocher, B. Klich-Kluczevska, Kraków 2020, s. 87–118.
- Grudzień S., *Między filologią a historią. Sławistyka w dorobku naukowym Henryka Batowskiego*, „Dějiny věd a techniky” 2020, t. 53, nr 3, s. 188–206.
- Jaglarz M., Erdman D., *A Present from below the Equator. A Snippet from the Manuscript of Alexander von Humboldt's Journal from his Trip to America. From the Collection of Radowitz*, „The Jagiellonian Library Bulletin” special issue 2020, s. 279–285.
- Jaglarz M., *The Manuscript Legacy of Zofia Stryjeńska (1891–1976) in the Jagiellonian Library*, „The Jagiellonian Library Bulletin” special issue 2020, s. 287–293.
- Kubic Ż., *Biblioteki uczelniane wobec środowiska akademickiego – nowe obszary działania. Konferencja z okazji 100-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków, 12–13 września 2019 r.*, [w:] *Biblioteki uczelniane wobec środowiska akademickiego. Nowe obszary działania. Materiały jubileuszowej konferencji Biblioteki Głównej AGH z okazji obchodów 100-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica, Kraków 12–13 września 2019 r.*, red. A. Podrazik, J. Stanek-Kapcia, M. Urbaniec, red. A. Podrazik, J. Stanek-Kapcia, M. Urbaniec, Kraków 2020, s. 11–17.
- Kurek B., *Autograf Adama Asnyka: okruchy z Biblioteki Jagiellońskiej*, „Bliżej Bibliotek” 2020, nr 1/2 (14/15), s. 33–41, [online] <https://en.calameo.com/read/001407954a43ebf1f612c>
- Lewicki M., *Beethoven – wielki inspirator. 24. wystawa manuskryptów Ludwiga van Beethovena w Bibliotece Jagiellońskiej*, „Alma Mater (Kraków)” 2020, t. 219, s. 114–117.

- Pietrzyk Z., *Stare druki – problem periodyzacji*, [w:] *Zbiory specjalne w bibliotekach polskich. Między tradycją a nowoczesnością. Cz. 1, Zbiory specjalne w służbie nauki i edukacji*, red. A. Borysowska, M. Gierke, Szczecin 2020, s. 12–18.
- Pietrzyk Z., *Zbiory specjalne Biblioteki Jagiellońskiej – dzieje, zasób, stan opracowania*, [w:] *Zbiory specjalne w bibliotekach polskich. Między tradycją a nowoczesnością. Cz. 1, Zbiory specjalne w służbie nauki i edukacji*, red. A. Borysowska, M. Gierke, Szczecin 2020, s. 19–30.
- Pietrzyk Z., *Wacław Urban jako historyk reformacji*, [w:] *Reformacja w Małopolsce w starodrukach i historiografii*, red. J. Drażyk, W. Kowalski, Kielce 2020, s. 91–103.
- Pietrzyk Z. (oprac.), *Eugeniusz Romer, Diariusz ryski 1920*, „Niepodległość i Pamięć” 2020, t. 27, nr 4 (72), s. 221–262.
- Pietrzyk Z., *Idea wolności – Kolumna Barska. Wokół listów Władysława Platera do Józefa Ignacego Kraszewskiego*, [w:] *Magna res libertas. Ku Niepodległej. Materiały z konferencji Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum Polskiego w Rapperswilu w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, Zamek Rapperswil, 21–22 czerwca 2018 r.*, red. M. Ptasieńska, Warszawa 2020, s. 95–101.
- Porębska M. (oprac.), *Stanisław Moniuszko. Krakowskie i wileńskie reminiscencje, Katalog wystawy. Kraków, 10 stycznia – 7 lutego*, Kraków 2020.
- Pyplacz J., *The Five Stages of Grief in Horace’s Ode I.24*, „The Jagiellonian Library Bulletin” special issue 2020, s. 5–12.
- Sanetra K., *Biblioteka Jagiellońska – DUN 2011–2020. Działania na rzecz upowszechniania nauki finansowane ze środków MNiSW. Podsumowanie*, [dok. cyfrowy] https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/220306/sanetra_biblioteka_jagiellonska_dun_2011-2020_dzialania_na_rzecz_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Szafranski L., *Repozytoria instytucjonalne na świecie: próba charakterystyki*, [w:] *Biblioteki uczelniane wobec środowiska akademickiego. Nowe obszary działania. Materiały jubileuszowej konferencji Biblioteki Głównej AGH z okazji obchodów 100-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica, Kraków 12–13 września 2019 r.*, red. A. Podrazik, J. Stanek-Kapcia, M. Urbaniec, Kraków 2020, s. 35–46.
- Szafranski L., *Wpływ przynależności dyscyplinarnej i przygotowania merytorycznego badacza na indywidualne zarządzanie danymi badawczymi*, [w:] *Horyzonty informacji*, red. P. Korycińska, Kraków 2020, s. 97–207.
- Świeboda W., „*Ego librarista*”. *Działalność Jana ze Skawiny jako bibliotekarza na Wydziale Prawa Uniwersytetu Krakowskiego*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 2020, t. 113, s. 407–429.
- Świeboda W., *Pierwsi Jagiellonowie a inkwizycja papieska w Królestwie Polskim*, [w:] *Jagiellonowie i ich świat. Polityka kościelna i praktyki religijne Jagiellonów*, red. B. Czwojdrak, J. Sperka, P. Węcowski, Kraków 2020, s. 321–337.
- Tytko M.M., *Kleryk Alfons Mańka OMI i „Ocalony” w perspektywie poetyckiej. (Przebieracz kontra Różewicz)*, „Ziemia Lubliniecka. Magazyn społeczno-kulturalny” 2020, nr 2 (172), s. 16–19.

- Tytko M.M., *Matejko, Jan*, [w:] *Encyclopedia of the Bible and its reception*, eds. S.L. McKenzie, T. Römer, J. Schröter, B.D. Walfish, C.M. Furey, B. Matz, E. Ziolkowski, Berlin 2020, vol. 18, s. 48–53.
- Tytko M.M., *Mickiewicz, Adam*, [w:] *Encyclopedia of the Bible and its reception*, eds. S.L. McKenzie, T. Römer, J. Schröter, B.D. Walfish, C.M. Furey, B. Matz, E. Ziolkowski, Berlin 2020, vol. 18, s. 1173–1179.
- Tytko M.M., *Stanisława Papieża – Piotra Döerre’go nowoczesny patriotyzm polityczny kontra eurokomunizm*, „Pedagogika Katolicka” 2020, nr 26 (1), s. 293–301.

KONTAKTY NAUKOWE Z BIBLIOTEKAMI I INSTYTUCJAMI KRAJOWYMI

Jak co roku Biblioteka Jagiellońska utrzymywała ściśle kontakty naukowe z wieloma bibliotekami i instytucjami krajowymi. Wielu pracowników czynnie uczestniczyło w pracach różnorodnych komisji i instytucji o charakterze ogólnopolskim.

Dyrektor BJ, prof. Zdzisław Pietrzyk nadal pełnił funkcje przewodniczącego kilku rad naukowych: Rady Naukowej Biblioteki Narodowej w Warszawie, Rady Naukowej Biblioteki Naukowej PAU-PAN w Krakowie, Rady Programowej Książnicy Cieszyńskiej oraz Rady Naukowej Biblioteki Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie. Kolejny już rok był też członkiem Krajowej Rady Bibliotecznej.

Dr hab. Remigiusz Sapa, prof. UJ był członkiem między innymi Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz Rady Programowej Wydawnictwa Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w latach 2018–2021.

Mgr Aleksandra Cieślar była członkiem Rady Naukowej Biblioteki Naukowej PAU-PAN w Krakowie.

Dr Jerzy Grygiel był członkiem Zespołu Historii Czech i Stosunków Polsko-Czeskich Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk oraz Komisji Środkowo-europejskiej Polskiej Akademii Umiejętności. Dr Wioleta Hryniewicz reprezentowała Uniwersytet Jagielloński w Komitecie Technicznym nr 242 Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Mgr Izabela Korczyńska była członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki – Oddział Kraków. Mgr Agata Pazdur-Bąk uczestniczyła w pracach Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak była członkiem działającego w 40 krajach Międzynarodowego Towarzystwa Organizacji Wiedzy (International Society for Knowledge Organization) zrzeszającego specjalistów (zarówno teoretyków, jak i praktyków) informacji naukowej. Dr Marek M. Tytko kolejny już rok był członkiem Zespołu Metodologii Badań Pedagogicznych przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Kontynuowano również współpracę z Biblioteką Narodową w Warszawie w zakresie tworzenia wspólnego katalogu w ramach utrzymania celów oraz efektów projektu „e-usługa OMNIS”. Wynikiem wyżej wymienionej współpracy było utworzenie we wspólnym katalogu przez wszystkie biblioteki sieci krajowej (Biblioteka Narodowa, Biblioteka Jagiellońska wraz z pozostałymi bibliotekami UJ, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Lublinie) ponad

470 000 rekordów bibliograficznych. Łączna liczba rekordów istniejących we wspólnym katalogu na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 7 634 051.

Pracownicy BJ brali również aktywny udział w konferencjach i sesjach naukowych:

- mgr Marzanna Baś, mgr Anna Grzęda, mgr Katarzyna Guzy, mgr Joanna Konik, mgr Mariusz Staniszewski, mgr Katarzyna Szczepaniec – VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zarządzanie informacją w nauce” (online, listopad 2020);

- mgr Marzanna Baś, mgr Anna Grzęda, mgr Barbara Krawczyk, dr Leszek Szafrąński, mgr Katarzyna Szczepaniec – V Seminarium z cyklu „Otwieranie Nauki – Praktyka i Perspektywy”. Hasło edycji: Naukowcy, bibliotekarze i wydawcy w poszukiwaniu wspólnej drogi do otwartej nauki (online, listopad 2020);

- dr Tomasz Dudek – konferencja międzynarodowa „Polskie Podziemie Niepodległościowe na Kresach Wschodnich w latach 1939–1945” – referat *Cichociemny kpt. Władysław Kochański „Bomba”/„Wujek” i jego żołnierze w obronie ludności polskiej Wołynia w 2. połowie 1943 roku* (Kraków, grudzień 2020);

- dr Bartłomiej Gapiński – konferencja „Otwarte Seminarium Historii Społeczno-Kulturowej” – referat *Karol Wojtyła. Potrzeba innego spojrzenia na biografię* (Kraków, październik 2020);

- mgr Urszula Juszczak – konferencja międzynarodowa „VI Konferencja Liderzy Zarządzania Uczelnią LUMEN 2020” (online, listopad 2020);

- mgr Barbara Krawczyk – konferencja „Biblioteka w Internecie – zdalna praca bibliotekarzy w celu wsparcia studentów i wykładowców w zakresie kształcenia na odległość” (online, kwiecień 2020);

- mgr Anna Krzak, mgr Katarzyna Szczepaniec – konferencja „Cyfrowe Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży” (online, listopad 2020); konferencja „Wykorzystanie Technologii Informatycznych w Nauczaniu i Uczeniu się” (online, listopad 2020);

- dr Leszek Szafrąński – Zjazd Bibliotekarzy Szkół Wyższych (Łódź, styczeń 2020); konferencja „Biblioteka w Internecie – praca zdalna bibliotekarzy i czytelników” (online, kwiecień 2020); konferencja „Biblioteka w Internecie – zdalna praca bibliotekarzy w celu wsparcia studentów i wykładowców w zakresie kształcenia na odległość” – referat *Otwarty dostęp do zbiorów bibliotecznych w dobie pandemii doświadczenia z pracy zdalnej w Oddziale Zbiorów Cyfrowych Biblioteki Jagiellońskiej* (online, kwiecień 2020); Krajowe Warsztaty Otwartego Dostępu OpenAIRE – spotkanie pełnomocników i koordynatorów OA (Warszawa, czerwiec 2020); konferencja międzynarodowa „VI Konferencja Liderzy Zarządzania Uczelnią LUMEN 2020” – referat *Zarządzanie dorobkiem naukowym – gdzie w strukturach uczelni umiejscowić odpowiedzialność operacyjną?* (Warszawa, listopad 2020); warsztaty OpenAIRE – referat *Wsparcie naukowców w zakresie przygotowania planów zarządzania danymi na Uniwersytecie Jagiellońskim* (Warszawa, listopad 2020); VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zarządzanie informacją w nauce” – udział w panelu dyskusyjnym: *Jak nowe technologie cyfrowe zmieniają sposób prowadzenia badań naukowych i dzielenia się wiedzą w kontekście otwartej nauki* (Kraków, listopad 2020).

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Ze względu na ogólnoswiatową sytuację epidemiczną współpraca Biblioteki Jagiellońskiej z bibliotekami zagranicznymi była w okresie sprawozdawczym znacznie ograniczona. Oprócz dyrektora BJ prof. dr. hab. Zdzisława Pietrzyka nikt z pracowników nie uczestniczył w wyjazdach zagranicznych.

Profesor Z. Pietrzyk odbył podróż służbową do Stanów Zjednoczonych Ameryki. W Cambridge w stanie Massachusetts przebywał w dniach 20–29 stycznia 2020 roku, realizując ostatnią wolę dr Marii Eweliny z Żółtowskich Weintraubowej. W podróży towarzyszył mu Andrzej Antoniak, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Wdowa po prof. Wiktorze Weintraubie przekazała w testamencie Bibliotece Jagiellońskiej swoją rękopiśmienną spuściznę naukową oraz resztę dokumentów męża, natomiast Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach zapisała bibliotekę naukową męża. Pobyt w Cambridge obaj dyrektorzy wykorzystali na spakowanie i przygotowanie spuścizny do transportu. Dzięki pomocy ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w USA prof. Piotra Wilczka oraz konsula generalnego w Nowym Jorku dr. Kamila Henne zbiory trafiły do polskich bibliotek.

W ramach wymiany bilateralnej z Biblioteką Naukową Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie w dniach 17–21 lutego gościliśmy w BJ Julię Loshtyn. W pierwszym dniu wizyty, po omówieniu spraw organizacyjnych związanych z pobytem, pani J. Loshtyn odwiedziła OUZiIN. Następne dni spędziła w OZS, OZC, Klinice Papieru oraz w Sekcji Konserwacji OZZ. Zwiedziła też Muzeum UJ w Collegium Maius.

W połowie marca w związku z szybko rozprzestrzeniającą się epidemią koronawirusa (SARS-CoV-2) wszystkie wyjazdy zagraniczne realizowane w ramach umów bilateralnych oraz programu Erasmus zostały odwołane. Pracownicy BJ kontynuowali współpracę z zagranicą w trybie zdalnym.

Mgr Izabela Korczyńska była członkiem międzynarodowego stowarzyszenia kuratorów sztuki holenderskiej i flamandzkiej CODART (International network of curators of Dutch and Flemish art from the Low Countries).

Dr Leszek Szafrąński uczestniczył w pracach komisji międzynarodowej pod nazwą Grupa robocza ds. otwartej nauki należąca do Cechu Europejskich Uniwersytetów Intensywnych Badań Naukowych (Open Science working group – The Guild of European Research-Intensive Universities).

We wrześniu mgr Małgorzata Galik uczestniczyła w zorganizowanej online konferencji międzynarodowej „PUBMET2020: The 7th Conference on Scholarly Communication and Publishing in the Context of Open Science” w Zadarze (Chorwacja).

W okresie sprawozdawczym Bibliotekę zwiedziło 435 osób, w tym 45 z zagranicy z 24 krajów (z Austrii, Chorwacji, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Indonezji, Izraela, Malezji, Niemiec, Palestyny, Portugalii, Rosji, Republiki Południowej Afryki, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwajcarii, Tajwanu, Turcji, Ukrainy, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch. Najlicniejszą grupę stanowili zwiedzający z Niemiec (10 osób). Dla wielu z nich zorganizowano pokazy zbiorów specjalnych. W styczniu Biblioteka gościła

w swoich murach prezydenta Malty George'a Wiliama Vellę, który przyjechał do Polski z oficjalną wizytą na obchody 75. rocznicy wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Jak co roku dużym powodzeniem (przejawiającym się zarówno liczbą zainteresowanych jednostek UJ, jak i liczbą osób) cieszyły się wykłady *Ars Quaerendi Plus*. W kontynuowanym przez cały rok cyklu spotkań (prowadzonym od kwietnia w formie zdalnej), obejmującym 8 różnych sesji tematycznych, uczestniczyło 19 grup słuchaczy (łącznie 343 osoby).

Prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk prowadził wykłady dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na WZiKS UJ: *Kolekcje zasobów informacyjnych i kultura książki w dziejach*, *Wielkie biblioteki i ich historia* oraz *Zarządzanie w bibliotekarstwie i praktyce informacyjnej*, a także seminarium magisterskie i doktoranckie.

W ramach drugiego semestru roku akademickiego 2019/2020 dr Bartłomiej Gapiński prowadził konwersatorium *Wprowadzenie do antropologii religii* dla studentów IV roku Instytutu Historii UJ.

Dr Leszek Szafranski prowadził ćwiczenia *Zarządzanie informacją wizualną i dźwiękową* dla studentów I roku studiów II stopnia na kierunku Zarządzanie informacją (na WZiKS UJ), *Menedżer zasobów cyfrowych* i *Menedżer zasobów informacyjnych* dla studentów II roku studiów II stopnia na tym samym kierunku.

Większość zajęć ze studentami prowadzona była w trybie zdalnym. Ze względu na ograniczenia wprowadzone w związku z ogólnoswiatową pandemią Covid-19 Biblioteka Jagiellońska nie prowadziła żadnych praktyk studenckich ani staży dla pracowników innych bibliotek.

UTRZYMANIE BUDYNKU

Kolejny już rok wszelkie zadania związane z bieżącym utrzymaniem infrastruktury technicznej budynków BJ, a także z utrzymaniem należytego stanu oświetlenia, instalacji wodnych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania realizował Oddział Techniczny, kierowany przez mgr. inż. Janusza Mikę. Przeprowadzono wymagane przepisami przeglądy okresowe budynków, dźwigów, agregatu hydroforowego, przewodów wentylacji grawitacyjnej i wydajności central klimatyzacyjnych.

W 2020 roku przeprowadzono bieżącą konserwację całego systemu klimatyzacyjnego, wykonano naprawy oraz regulacje siłowników zaworów hydraulicznych i przepustnic, wymieniono uszkodzone manometry, a także czujniki temperatury, wilgotności i przepływu. Sprawdzone naciągi pasków napędowych wszystkich wentylatorów, prowadzono monitorowanie nastaw parametrów poszczególnych central klimatyzacyjnych oraz wprowadzono ich konieczne modyfikacje.

Wymieniono ponadto 252 filtry powietrza w 45 centralach klimatyzacyjnych, 55 filtrów w klimakonwektorach, 2 w serwerowni, 2 w skarbcu oraz 32 w agregatach wody lodowej.

Przeprowadzono wymagane przeglądy i kontrole szczelności układów freonowych w agregatach wody lodowej AG1, AG2, AG3 oraz w klimatyzatorach w skarbcu i w szafie klimatyzacji precyzyjnej w serwerowni.

Na bieżąco monitorowano stan ciśnienia wody w instalacjach grzewczych i chłodzących, pracę agregatów wody lodowej i węzła cieplnego centralnego ogrzewania.

Wymieniono uszkodzoną pompę obiegu glikolu w agregacie wody lodowej AG3, natomiast w pomieszczeniu monitoringu ochrony wymieniono klimatyzator.

W odniesieniu do systemu transportu książek prowadzono codzienny, bieżący nadzór nad jego pracą, dokonywano regularnych przeglądów stanu wózków, torowisk, zwrotnic, drzwi ogniowych oraz urządzeń sterujących. Wymieniono uszkodzone odcinki zębatek w torowisku oraz gumowe profile zakrętów i najazdówek przed zwrotnicami. W ramach realizacji pierwszego etapu modernizacji systemu zakupiono 40 nowych wózków transportowych i zainstalowano w nich program dostarczony przez firmę Telelift. Równocześnie przygotowano specyfikację istotnych warunków zamówienia do przeprowadzenia drugiego etapu modernizacji.

W głównej stacji transformatorowej prowadzono bieżące prace konserwacyjne i kontrolne stanu aparatury łączeniowej oraz okablowania. Przeprowadzono również okresowe sprawdzenie stanu zabezpieczeń przeciwzwarciovych i przeciwporażeniowych w tablicach rozdzielnic piętrowych. Przeprowadzono również testy głównych wyłączników prądu oraz przegląd i konserwację zasilaczy awaryjnych w serwerowni, w zasilaniu systemu pożarowego i w zasilaniu stacji BMS systemu wentylacyjnego.

Prowadzono również prace związane z utrzymaniem właściwego stanu oświetlenia budynku, bieżącą naprawą sieci zasilania elektrycznego, naprawami ślusarskimi i hydraulicznymi. Nad bramami usytuowanymi od strony ul. Oleandry oraz przy schodach obok Kliniki Papieru zainstalowano dodatkowe oświetlenie LED. Przygotowano też zasilanie do podłączenia siłownika dla bramy wjazdowej przy restauracji. Wymieniono ponadto oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne na klatce schodowej C (środkowej) nowego gmachu.

Przy wejściu głównym do starej części gmachu (od strony al. Mickiewicza) przeprowadzono remont schodów i kamieniarki.

Na parterze i kolejnych kondygnacjach magazynowych nowej części gmachu (w budynku nr 2) wykonano z profili aluminiowych zabezpieczenie narożników ścian przy drzwiach dźwigu C.

W magazynie zbiorów archiwalnych i magazynach sygnowania zamontowano nowe regały, natomiast w aneksach kuchennych przy magazynach ogólnych w nowym gmachu umieszczono nowe szafki. Odmalowano pomieszczenie katalogu oraz zamontowano w nim regały książkowe przeniesione z magazynu 3. piętra budynku nr 2, przystosowując pomieszczenie do pełnienia funkcji aneksu Czytelnii Głównej.

Kolejna dotacja Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa umożliwiła kontynuowanie wymiany stolarki okiennej w starym budynku – od strony północnej

wymieniono 15 okien na 2. i 3. piętrze w części niskiej budynku i 11 okien w pomieszczeniach magazynowych na 1. piętrze wysokiej części budynku.

Pracownicy Oddziału Technicznego prowadzili też prace związane z dezynfekcją zbiorów. W 2020 roku zdezynfekowano 19 wsadów komercyjnych i 13 własnych.

Wewnętrzna służba ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” pod kierownictwem mgr. inż. Dariusza Bylicy nadzorowała prace bieżące związane z utrzymaniem sprawności działania zainstalowanych urządzeń systemu sygnalizacji włamania, napadu i kontroli dostępu. W okresie sprawozdawczym zrealizowano pierwszy etap kompleksowej modernizacji zintegrowanego elektronicznego systemu bezpieczeństwa BJ. Wymieniono cały system kontroli dostępu oparty o produkty firmy Monitor Dynamics – zastąpiły go urządzenia i oprogramowanie firmy NEDAP. Zastosowany podczas pierwszego etapu prac pilotażowy system bezprzewodowej kontroli dostępu w oparciu o zamki elektryczne ASSA ABLOY – APEIRO w 17 drzwiach sprawdził się bardzo dobrze, w związku z czym w kolejnym etapie modernizacji przewidziano znaczący wzrost ilości drzwi objętych tym systemem.

W pomieszczeniu uzbrojonego stanowiska interwencyjnego wymieniono stację roboczą obsługującą system sygnalizacji włamania i napadu, wyposażając operatora systemu w dwa monitory wysokiej rozdzielczości, pozwalające w czytelny sposób obserwować pojawiające się zdarzenia i na bieżąco na nie reagować. Ogromnym ułatwieniem w sytuacjach kryzysowych jest możliwość zdalnego odblokowania poszczególnych drzwi ewakuacyjnych.

W ramach realizacji pierwszego etapu modernizacji systemu bezpieczeństwa rozpoczęto również prace przygotowujące pomieszczenie serwerowni dla posadowienia serwera systemowego NEDAP. System telewizji dozorowej CCTV, składający się z ponad 100 kamer, kilku rejestratorów BCS, stacji operatorskich, 6 monitorów i klawiatur sterujących nie uległ większym zmianom. Cała infrastruktura teleinformatyczna oparta została o szkielet światłowodowy i 17 switchy przemysłowych.

W 2020 roku lokalny system sygnalizacji włamania monitorowany był w dalszym ciągu przez firmę Solid. Praca grupy interwencyjnej, która w ramach tej samej umowy ma wspierać w działaniach wewnętrznej służbę ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej”, nie budziła żadnych zastrzeżeń. Nie odnotowano żadnych zdarzeń nadzwyczajnych stanowiących zagrożenie dla życia ludzi bądź bezpieczeństwa zgromadzonego księgozbioru.

BIBLIOTEKI INSTYTUTOWE UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

W 2020 roku system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego obejmował Bibliotekę Jagiellońską wraz z 7 bibliotekami wydziałowymi UJ, 1 biblioteką międzywydziałową oraz 23 bibliotekami instytutowymi, a także Biblioteką Medyczną z podległymi jej bibliotekami instytutowymi i księgozbiorami specjalistycznymi w jednostkach działalności podstawowej Collegium Medicum UJ. Głównym zadaniem bibliotek instytutowych UJ, jako jednostek specjalistycznych, jest gromadzenie księgozbioru dla prowadzonych badań oraz dydaktyki na danym kierunku studiów.

W roku 2020 biblioteki instytutowe Uniwersytetu Jagiellońskiego wzbogaciły swój księgozbiór o 12 318 wol. druków zwartych, 4463 jedn. inwentarzowe czasopism i 561 jedn. zbiorów specjalnych. Po uwzględnieniu ubytkowania księgozbiorów poszczególnych jednostek, związanego głównie z usuwaniem zdezaktualizowanych materiałów bądź zbiorów na przestarzałych nośnikach (np. kasety magnetofonowe) ostatecznie na dzień 31 grudnia 2020 roku biblioteki instytutowe UJ posiadały łącznie 2 139 267 wol. i jedn., w tym 1 700 645 wol. druków zwartych, 287 762 wol. czasopism i 150 860 jedn. zbiorów specjalnych. Liczba wszystkich tytułów czasopism bieżących wynosiła 943, z czego 575 stanowiły tytuły polskie. W roku sprawozdawczym nieznacznie wzrosła liczba posiadanych komputerów – biblioteki wyposażone były w 458 urządzeń, z czego do dyspozycji czytelników przeznaczonych było 301 sztuk. Do Internetu podłączonych było 450 komputerów. Do prac biblioteczno-bibliograficznych wykorzystywano łącznie 359 komputerów, z czego 223 urządzenia dostępne były jako terminale katalogowe dla czytelników.

Dostęp do własnych katalogów w Internecie oraz korzystanie z zewnętrznych baz danych umożliwiło 29 bibliotek.

Sytuacja epidemiczna w 2020 roku wymusiła na bibliotekach wydziałowych i instytutowych UJ czasowe zamknięcia oraz ograniczenia w dostępie do księgozbiorów. Zmniejszono liczbę godzin pracy wypożyczalni oraz znacząco zredukowano ilość miejsc w czytelnich. W tej sytuacji w odniesieniu do liczby użytkowników odnotowano spadek o 6947 osób (to jest o 27%) w stosunku do roku poprzedniego – w 2020 roku liczba zarejestrowanych czytelników indywidualnych wyniosła 18 421. Ze względu na charakter i różnice w funkcjonowaniu poszczególnych bibliotek oraz brak danych z niektórych jednostek, które nie rejestrują liczby zrealizowanych zamówień bądź mają wolny dostęp do półek (jak np. Biblioteka Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej) niemożliwe jest zliczenie liczby udostępnionych przez biblioteki zbiorów. Bardzo dużą popularnością cieszyło się uruchomienie przez Bibliotekę Instytutu Socjologii E-biblioteki, umożliwiającej pracownikom i studentom instytutu korzystanie z zasobów online, jednakże nierejestrującej ilości zamówień, ani wypożyczeń.

Liczba bibliotekarzy zatrudnionych w okresie sprawozdawczym nieznacznie wzrosła – w bibliotekach instytutowych i wydziałowych Uczelni pracowało łącznie 130 osób, w tym 117 na pełnym etacie.

W związku z obostrzeniami wynikającymi z reżimu sanitarnego szkolenia merytoryczne dotyczące komputerowego opracowania dokumentów zwartych oraz wydawnictw ciągłych w systemie Alma organizowane były w ograniczonym zakresie. Przeprowadzone zajęcia, w których uczestniczyło 8 osób, trwały łącznie 91 godzin.

W ramach instruktażu i nadzoru nad bibliotekami sieci bibliotecznej Uniwersytetu przeprowadzono 36 konsultacji na miejscu oraz udzielono 156 informacji telefonicznych.